

Tilsynsberetning om udenlandske studerende på Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole, Selandia – Center for erhvervsrettet Uddannelse og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's.

Undervisningsministeriet den 17. december 2008

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for tilsynet	4
1.1. Formål med tilsynet	5
1.2. Afgrænsning og gennemførelse af tilsynet	5
1.4. Tilsynsberetningens opbygning	6
2. Internationalisering - politiske målsætninger	6
3. Rekruttering, hvervning og agenter	7
3.1. Sammenfatning og retsgrundlag	10
4. Optagelsesprocedure	11
4.1. Informationsmøder og optagelsessamtaler	11
4.2. Optagelse	12
4.3. Sammenfatning og retsgrundlag	13
5. Forberedelseskursus/adgangskursus	14
5.1. Sammenfatning og retsgrundlag	15
6. Sprogkrav	16
6.1. Sammenfatning og retsgrundlag	16
7. Betaling af uddannelse	17
7.1. Sammenfatning og retsgrundlag	18
8. Studieforløb	18
8.1. Sammenfatning og retsgrundlag	18
9. Vejledning	19
9.1. Sammenfatning og retsgrundlag	19
10. Fysiske rammer og undervisningsmateriale	20
10.1. Sammenfatning og retsgrundlag	20
11. Andel af udenlandske studerende	20
11.1. Sammenfatning og retsgrundlag	21
12. Studieaktivitet	21
12.1. Sammenfatning og retsgrundlag	24
13. Frafald	25
13.1. Sammenfatning	25
14. Økonomi	26
14.1. Sammenfatning og retsgrundlag	26
15. Institutionernes videndeling og evaluering i relation til udenlandske studerende	27
15.1. Sammenfatning	28

16. Samlet konklusion	28
17. Fremadrettede initiativer.....	30
17.1. Nationale retningslinjer - etablering af en Code of Conduct for institutionerne	30
17.2. Internationale retningslinjer – OECD/UNESCO retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse (Guidelines for Quality Provision in Cross-border Higher Education).....	31
17.3. Klare regler for studieaktivitet for udenlandske studerende	31
17.4. Anvendelse af formodningsafslag	31
17.5. Bedre information og betjening til udenlandske studerende	32
17.6. Systematisk registrering af studentertilgang og studieaktivitet for udenlandske studerende	32
17.7. Øvrige tiltag.....	33
17.8. Evaluering af de fremadrettede initiativer.....	33
18. Resume af fremadrettede initiativer.....	33
BILAGSLISTE	35
Bilag 1. Studerende med udenlandsk baggrund	36
Bilag 2. Oversigt over antallet af opholdstilladelser givet med henblik på uddannelse i 2007...	39

1. Baggrund for tilsynet

Undervisningsministeriet har den 4. august 2008 besluttet at iværksætte et skærpet tilsyn med fire uddannelsesinstitutioners aktiviteter i relation til udenlandske studerende.

Baggrunden for iværksættelsen af tilsynet er bl.a., at andelen af udenlandske studerende ved dette års sommeroptag udgør ca. 10 pct. af samtlige studerende. Af disse kommer ca. 36 pct. fra lande uden for EU/EØS og overvejende fra nogle af verdens fattigste lande som f.eks. Nepal og Bangladesh.¹ For studerende fra lande uden for EU/EØS koster en toårig uddannelse i Danmark ca. 130.000 kr.² Dertil kommer yderligere udgifter til rejse, kost og logi.

Medierne har i løbet af sommeren 2008 rejst en række kritiske spørgsmål i relation til udenlandske studerende, som Undervisningsministeriet har vurderet, kræver en nøjere undersøgelse. Uddannelsesinstitutionernes hvervning af studerende fra bl.a. Nepal er blevet sammenlignet med menneskehandel, og det har været anført, at danske uddannelsesinstitutioner bruger lokale agenter til at ”lokke” studerende fra tredjeverdenslande til uddannelsesinstitutioner i Vesten. Det har endvidere forlydt, at udenlandske agenter giver de studerende indtryk af, at de sideløbende med studiet kan tjene tilstrækkeligt til at dække både leveomkostninger og udgifter til uddannelsen.³ Derudover har flere medier berettet, at de udenlandske studerende ikke har været i stand til at gennemføre uddannelsen, fordi de ikke har tilstrækkelige faglige og sproglige kompetencer. I andre tilfælde har det været anført, at studerende fra tredjeverdenslande reelt ikke kommer for at studere, men i stedet bruger opholdstilladelsen som adgang til Vestens arbejdsmarked, hvor de på kort tid kan tjene, hvad der svarer til en årsløn i hjemlandet.⁴

Navnlig institutionernes brug af agenter til hvervning af studerende har været et centralt kritikpunkt. Det har været anført, at agenternes økonomiske interesse i at få så mange studerende som muligt til Danmark betyder, at de ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at den studerende reelt har de nødvendige sproglige og faglige kompetencer til at gennemføre uddannelsen. Resultatet kan være, at de studerende ender med en anelig gæld for en uddannelse, som de ikke har kompetencer til at gennemføre. Således er der set eksempel på, at der på en institution kun var ca. 10 pct. af de udenlandske studerende, der bestod dette års sommereksamen.⁵

Disse forhold har tilsammen bevirket, at Undervisningsministeriet har besluttet at iværksætte et skærpet tilsyn med fire uddannelsesinstitutioners aktiviteter i relation til udenlandske studerende.

I henhold til reglerne om undervisningsministerens tilsynsvirksomhed påhviler det ministeren at føre tilsyn med uddannelserne. Ministeren kan i forbindelse hermed indhente oplysninger om uddannelser, undervisning, studerende, lærere og institutionernes drift i øvrigt, jf. § 31 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, § 42 i lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser samt § 41 i lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser.

¹ Se bilag 1.

² Ved lov nr. 103 af 28. april 2005 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (afskæring af statstilskud og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende) er det gjort muligt for danske uddannelsesinstitutioner at opkræve studiegebyrer på videregående uddannelser fra studerende fra lande uden for EU/EØS.

³ Kristeligt Dagblad, den 13. august 2008: Skole hverver fattige studerende fra Nepal.

⁴ Erhvervsbladet, den 26. juni 2008: Udlændinge svindler med studiet.

Politiken, den 16. juni 2008: Proforma-studerende snyder sig til ophold i DK.

Politiken, den 16. juni 2008: Studerende tjener månedsløn på to timer.

⁵ Dagbladet Ringsted, den 18. juni 2008: Dumpeprocent på 90.

1.1. Formål med tilsynet

Tilsynet er iværksat med henblik på at tilvejebringe et grundlag for at vurdere, hvorvidt institutionernes aktiviteter i relation til udenlandske studerende er i overensstemmelse med reglerne om institutionernes samlede virksomhed samt i overensstemmelse med reglerne for de enkelte uddannelser. Tilsynet skal desuden søge at afdække, om institutionernes kerneydelser – udbud af uddannelse til taxameterudløsende studerende – har forrykket sig i forhold til udbud af uddannelser til selvbetalende udenlandske studerende. Sidst, men ikke mindst, skal tilsynet søge at skabe klarhed over, om de uddannelser, som de udenlandske studerende betaler for, har den forventede kvalitet. På baggrund af tilsynet skal det vurderes, om det eksisterende regelgrundlag er tilstrækkeligt, eller om der er behov for ændringer.

1.2. Afgrænsning og gennemførelse af tilsynet

Tilsynet er bl.a. rettet mod institutionernes rekruttering af studerende, institutionernes brug af udenlandske agenter, institutionernes kontrol med de udenlandske studerendes studieaktivitet, sikring af det faglige miljø, vejledning, frafald og institutionernes økonomiske forhold i relation til udenlandske studerende.

Tilsynet er baseret på drøftelser med udvalgte institutioner og på skriftlige informationer, som institutionerne med frist den 22. august 2008 har indsendt til Undervisningsministeriet. Drøftelserne fandt sted på institutionerne den 18. og 19. august 2008.⁶ Det har været nødvendigt at rekvirere yderligere information og anmode om uddybninger af den tilsendte information efter tidsfristens udløb.

Udlændingesservice har været inddraget i tilsynet, ligesom CIRIUS og Den Kongelige Danske Ambassade i Kathmandu, Nepal, har bistået Undervisningsministeriet med oplysninger.

I tilsynet skelnes der mellem studerende fra lande inden for EU/EØS og studerende fra resten af verden. Når der henvises til ”udenlandske studerende”, er der alene tale om studerende, der kommer fra lande uden for EU/EØS. Med vedtagelse af lov nr. 103 i 2005 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (afskæring af statstilskud og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende) optages studerende fra lande uden for EU/EØS som betalingsstuderende på ordinære erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

Uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde en videregående uddannelse med statstilskud, kan udbyde den samme uddannelse uden statstilskud til udenlandske studerende således, at betalingen følger reglerne for indtægtsdækket virksomhed. De uddannelser, som indgår i tilsynet er således ordinære videregående uddannelser. Derudover indgår der i tilsynet to såkaldte forberedelseskurser.

1.3. Institutioner og uddannelser

I tilsynet indgår Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole, Selandia – Center for erhvervsrettet Uddannelse (benævnes i det følgende Selandia) og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's.⁷ Institutionerne er tilfældigt udvalgt blandt flere institutioner med relativt høje andele af udenlandske studerende.

Tilsynet omfatter institutionernes udbud af følgende engelsksprogede uddannelser:

Roskilde Handelsskole:
Forberedelseskursus (Certificate of International Business)

⁶ Undervisningsministeriet gennemførte tilsynsbesøg på Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole den 18. august 2008 og på Professionshøjskolen Metropol/SUHR's og Selandia – Center for erhvervsrettet Uddannelse den 19. august 2008.

⁷ Tidligere Den Flerfaglige Professionshøjskole i Region Hovedstaden.

Datamatiker (erhvervsakademiuddannelse)
Markedsføringsøkonom (erhvervsakademiuddannelse)

Køge Handelsskole:
Multimediedesigner (erhvervsakademiuddannelse)

Selandia:
Datamatiker (erhvervsakademiuddannelse)
Multimediedesigner (erhvervsakademiuddannelse)

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's:
Forberedelseskursus (Foundation Course Basics of Nutrition, Lifestyle and Health in Denmark)
Bachelor of Global Nutrition and Health (professionsbacheloruddannelse)

Erhvervsakademiuddannelserne til markedsføringsøkonom og multimediedesigner er normeret til to år, mens erhvervsakademiuddannelsen til datamatiker er normeret til to år og tre måneder.⁸ Bachelor of Global Nutrition and Health er normeret til tre et halvt år.

På baggrund af tilsynet vil der blive foretaget en individuel sagsbehandling af den enkelte institutions forhold og aktiviteter i relation til udenlandske studerende. I sagsbehandlingen vil de punkter, som omtales i beretningen blive fremført konkret over for hver enkel institution, herunder bl.a. forhold omkring rekruttering, jf. afsnit 3, udbud af forberedelses-/adgangskurser, jf. afsnit 5 og sprogkrav, jf. afsnit 6.

1.4. Tilsynsberetningens opbygning

Indledningsvis gives en kort beskrivelse af regeringens målsætninger for tiltrækning af udenlandske studerende. Dernæst redegøres der for, hvilke institutioner og uddannelser der indgår i tilsynet. Derpå gennemgås de forskellige aspekter af institutionernes aktiviteter i relation til udenlandske studerende så vidt muligt i den rækkefølge, som aktiviteterne sker. Endvidere gennemgås institutionernes økonomiske forhold i relation til de udenlandske studerende. Det skitseres afslutningsvis, hvilke problemfelter der kan peges på, og der angives forslag, der kan sikre en mere hensigtsmæssig fremtidig praksis i institutionernes aktiviteter i relation til udenlandske studerende.

2. Internationalisering - politiske målsætninger

I regeringens strategi for Danmark i den globale økonomi "Fremgang, fornyelse og tryghed" (april 2006) er det et mål at tiltrække flere dygtige udenlandske studerende til Danmark. Dette begrundes med, at højt kvalificerede udenlandske studerende bl.a. kan bidrage positivt til studiemiljøet, den faglige og pædagogiske kvalitet, og at de udenlandske studerende kan bidrage til at sikre danske virksomheder højt kvalificeret arbejdskraft samt øge de danske studerendes indsigt i andre kulturer. I regeringens strategi bliver det imidlertid fremhævet, at Danmark sammenlignet med andre lande har relativt få udenlandske studerende. Derfor er det målsætningen, at der skal udbydes flere relevante fag og uddannelser på engelsk, og at der skal udarbejdes en strategi for markedsføring af Danmark som uddannelsesland.

Partierne bag "Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen" (fra november 2006) har indgået aftale om "Handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark" i 2007. I handlingsplanen er der i perioden 2007-2010 afsat 24 mio. kr. til at iværksætte en markedsføring af Danmark som uddannelsesland. Denne strategi er i juni 2007 vedtaget af regeringen efter inddragelse af forligskredsen bag globali-

⁸ Pr. 1. juli 2008 er uddannelsen til datamatiker normeret til to et halvt år.

seringsaftalen og handlingsplanen. Markedsføringen af Danmark som uddannelsesland skal medvirke til:

- At tiltrække højt kvalificerede internationale studerende og forskere for at styrke kvaliteten af danske uddannelsesinstitutioner.
- At danske uddannelsesinstitutioner bliver mere attraktive i den globale konkurrence om studerende, forskere og ressourcer.
- Gennem øget tiltrækning af højt kvalificerede internationale studerende at bidrage til at imødekomme danske virksomheders efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft.
- At styrke de studerendes og uddannelsesinstitutionernes interkulturelle kompetencer.

Ansvar for at gennemføre markedsføringsstrategien er placeret i CIRIUS, men varetages i et tæt samarbejde med uddannelsesinstitutionerne, de uddannelsesansvarlige ministerier, udlændingemyndigheder, arbejdsmarkedets parter m.fl.

3. Rekruttering, hvervning og agenter

Uddannelsesagenter har hidtil været et forholdsvist ukendt begreb inden for det danske uddannelsessystem, men agenter anvendes i stort omfang af institutioner i flere lande, eksempelvis af London School of Economics and Political Science.⁹

Agenter kan virke som enkeltpersoner eller indgå i en virksomhed. En agent er lokalt forankret og repræsenterer og handler på vegne af den danske uddannelsesinstitution ved rekrutteringen. Agenter arbejder ofte for flere institutioner.

Agenterne formidler kontakt mellem den studerende og uddannelsesinstitutionen i Danmark og fungerer dermed som institutionens ”salgskontor” i det pågældende land. Agenterne kan tillige tilbyde assistance med at udfærdige ansøgninger, søge om opholdstilladelse og til forberedelse af eventuelle sprogtest. Agenten bistår normalt også med rekruttering og screening af potentielle ansøgere, ligesom agenten normalt bistår ansøgerne med at arrangere opholdet i Danmark.

Institutionerne oplyser, at deres agenter typisk er organiseret i forskellige sammenslutninger, som for eksempel Educational Consultancy Association of Nepal. Disse sammenslutninger foretager deres egne certificeringer af agenter og opstiller retningslinjer for ”god og ansvarlig” agentadfærd. Sammenslutningerne fungerer ifølge institutionerne som en kvalitetssikring af agenterne.

Samarbejdet mellem agenterne og institutionerne er som udgangspunkt baseret på skriftlige kontrakter, der fornyes med jævne mellemrum (normalt efter to år). Kontrakterne fastlægger agenternes arbejdsopgaver og ansvar samt de økonomiske relationer mellem agenten og institutionen.

Agenterne honoreres pr. studerende, som agenten skaffer til den danske uddannelsesinstitution. Honoraret varierer fra institution til institution og fra land til land. Typisk modtager en agent 6.700-10.000 kr. pr. studerende, der kommer til Danmark. Betalingen til agenten gennemføres efter flere forskellige modeller. I nogle tilfælde finansieres institutionens betaling til agenten af studiegebyret. I andre tilfælde betales beløbet separat af den studerende i tillæg til studiegebyret.

Roskilde Handelsskole betaler mellem 9.000 og 10.000 kr. pr. studerende til agenten. Honoraret finansieres af den studerendes studiegebyr. 5.000 kr. betales, når den studerende har modtaget opholdstilladelse.

⁹ London School of Economics and Political Science er et større internationalt anerkendt universitet. Universitetet blev grundlagt i 1895, og over halvdelen af de studerende kommer fra lande uden for Storbritannien.

delse og betalt studiegebyret for det første år. Det resterende beløb betales, når den studerende har bestået første år og fortsætter på andet år. Er den studerende også optaget på et forberedelseskursus, betaler Roskilde Handelsskole 5.000 kr., når den studerende har betalt forberedelseskurset, se afsnit 5. Det resterende beløb udbetales i to rater: Når den studerende fortsætter på den ordinære uddannelse, og når den studerende har bestået første år og fortsætter på andet år. Hvis den studerende har fået tilsgagn om optagelse, men ikke betaler studiegebyret og ikke dukker op på institutionen, betaler Roskilde Handelsskole 3.000 kr. til agenten. Roskilde Handelsskole har oplyst, at agenterne selv afholder udgifter i forbindelse med markedsføring, f.eks. messer og reklamer, i hjemlandet.

Køge Handelsskole betaler mellem ca. 6.750 kr. og 9.750 kr. pr. studerende til agenten. Honoraret finansieres af den studerendes studiegebyr. Institutionen udbetaler hele beløbet til agenten, når den studerende er mødt op på uddannelsen og deltager i undervisningen. Derudover betaler Køge Handelsskole et ”opstartsbeløb” på ca. 5.500 kr. til en enkelt agent, der skal dække udgifter forbundet med markedsføring.

Selandia betaler ca. 7.500 kr. pr. studerende. Beløbet betales af den studerende, når vedkommende er ankommet til Danmark og er begyndt på uddannelsen. Nogle agenter afholder kurser, som den studerende også betaler for. På samme vis som ved Roskilde Handelsskole er det agenterne selv, som afholder udgifter i forbindelse med uddannelsesmesser og lignende i hjemlandet.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s betaler 7.400 kr. pr. studerende. På samme vis som på Selandia afholdes agenthonoraret af den studerende. Beløbet betales til agenten, når den studerende har betalt studiegebyret for det første semester samt har deltaget i undervisningens første uge. Agenten afholder selv udgifter i forbindelse med markedsføring.

Roskilde Handelsskole oplyser, at studerende i flere tilfælde betaler et yderligere honorar direkte til agenten f.eks. ved bestilling af flybilletter og andre praktiske ydelser. Institutionen har imidlertid ikke konkret kendskab til omfanget af denne virksomhed eller til størrelsen af sådanne honorarer. Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at institutionen har konkret kendskab til, at de studerende udover agenthonoraret på 7.400 kr. betaler yderligere ca. 1.100 kr. i honorar direkte til agenten, uden at dette dækker en bestemt serviceydelse. Institutionen accepterer dette supplerende honorar under henvisning til beløbets beskedne størrelse.

Den danske ambassade i Kathmandu oplyser, at det er ambassadens opfattelse, at studerende almindeligvis betaler et honorar direkte til agenten, minimum 500 kr., ofte meget mere. Oplysninger om, at den studerende betaler et honorar direkte til agenten, er også i overensstemmelse med CIRIUS’ og Udlændingeservices fact-finding mission til Kina i sommeren 2007,¹⁰ hvor de kinesiske institutioner vurderede, at det honorar, som agenterne modtager direkte fra de studerende, varierer fra 4.000 kr. og op til 17.000 kr.¹¹

For at kontrollere og få indblik i agenternes virksomhed mødes repræsentanter fra institutionerne jævnligt med deres agenter. På møderne evalueres agentens arbejde, og agenten informeres om forhold vedrørende de studerende, eksempelvis faglige problemer.

¹⁰ Fact-finding missionen blev gennemført med henblik på bl.a. at afdække, hvordan de kinesiske agenter betales for deres arbejde. Derudover skulle missionen bl.a. afdække de kinesiske agents aftaler med danske uddannelsesinstitutioner, og hvordan agenterne rekrutterer studerende til Danmark.

¹¹ CIRIUS & Udlændingeservice (september 2007): Rekruttering af studerende fra Kina. En undersøgelse af de danske uddannelsesinstitutioners brug af agenter, optagelsesprocedurer samt andre landes praksis på området. Rapport fra fact-finding mission til Beijing, Kina 16-22. juni 2007.

Roskilde Handelsskole oplyser, at institutionen afholder to-tre møder med agenten forud for studiestart i henholdsvis september og februar. Køge Handelsskole oplyser, at institutionen mindst to gange årligt mødes med agenterne, og Selandia oplyser, at institutionen ”med jævne mellemrum” mødes med agenter (og danske repræsentationer) i de studerendes hjemlande. Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at institutionen i løbet af 2007 og 2008 har besøgt alle institutionens agenter i Nepal, Kina og Indien en gang. Når Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s indgår kontrakter med en agent, udfylder agenten et spørgeskema om agentens kvalifikationer.

Nedenfor ses et udpluk af de annoncer, som agenterne anvender.¹²

Ph: 4423932

Please submit your document within two days.

Study in Denmark

IELTS/TOEFL not required

Test Preparation

IELTS, TOEFL, SAT, GRE, GMAT

- Study Materials and CD available free
- Online practice
- Grab huge discounts
- Taught by experienced Instructors

4/9-07

Member of NECA

TARA International Education (P) Ltd.

Aradhana Complex, Bagbazar-31, KTM.
Tel: 4249545, 4244340, Fax No. 4244340

E-mail: info@taraedu.com
Website: www.taraedu.com

Bharatpur Height, Chitwan
Next of Royal Centry Hotel
Branch Office: Tel: 056-523030

STUDY IN DENMARK

Registration Open : January Session

Member of CAN

Why DENMARK From us?

- Experienced Consultancy
- More than 50 students have been sent.
- Installment basis of tuition fees.
- Low cost of investment on your education.

No TOEFL/IELTS

EINSTEIN INT'L INC

4th Floor, नयाँ बानेश्वर प्लाजा
Ph: 4467218/016206977
www.einstein.com.np

¹² Der er tale om et tilfældigt udpluk af annoncer. Annoncerne relaterer således ikke nødvendigvis til de uddannelsesinstitutioner, der indgår i tilsynet.

Study in

DENMARK

Admission Open for
Feb 2008 Intake.

- ▶ Very Few seats available
- ▶ Pay only Euro 1500 before visa and the other fees on installment basis.

Important Notice: Studying and living in Denmark is very expensive. The tuition fee per year is 8700 euro and the living cost is about 500 euro per month. Only students who can afford to study in Denmark are requested to apply. It is very hard to cover the living and the tuition fee expenses entirely by the part-time work allowed (15hrs/week) in Denmark. Only students having true intention to study are encouraged and welcomed.

Authorized Representatives for Nepal

Softwarica Company Pvt. Ltd.
Bijulibazar-10, KTM
Phone: 4464394, 4464396
info@softwarica.com.np

Choice Maker Edu. Con. Pvt. Ltd.
Near Sankar Dev Campus
Ph: 4229591, 4238441, Bagbazar
info@choicemaker.edu.np

FREE SEMINAR

Study in **DENMARK**

Presentation By
Mr. Heramb

International Co-ordinator
**Columbus Innovation
College**

Venue: Einstein Int'l Inc.

Date: Sunday 21 Jan, 2007

Time: 2 PM

Class Start: 15 April, 2007

Tuition Fees: 32,500 Dkk (1 Dkk = 12.50 NRs)

Bring your documents for Spot Admission

SPOT ADMISSION
20/1/07

EINSTEIN INT'L INC

4th Floor, नयाँ बानेश्वर प्लाजा

Ph: 4467218/016206977

info@einstein.com.np, www.einstein.com.np

3.1. Sammenfatning og retsgrundlag

På grundlag af ovenstående gennemgang kan det konstateres, at de fire institutioners praksis for rekruttering, hvervning og brug af agenter ikke adskiller sig nævneværdigt. De fire institutioner anvender alle agenter, som honoreres pr. studerende, som agenten hverver til den danske uddannelsesinstitution. I alle tilfælde afholdes udgiften til agenten af den studerende, enten gennem studiegebyret eller gennem et

separat honorar. I visse tilfælde foregår der en direkte betaling af varierende størrelse fra den studerende til agenten. Denne oplysning er i overensstemmelse med oplysninger fra den danske ambassade i Kathmandu såvel som med oplysninger fra CIRIUS' og Udlændingenservices fact-finding mission til Kina i 2007.

Der er ikke i reglerne for institutionernes virksomhed fastsat krav til institutionernes rekruttering af studerende, herunder brug og aflønning af agenter til at hverve studerende. Som udgangspunkt er det derfor ikke i strid med reglerne for institutionernes virksomhed at anvende agenter til rekruttering og herved af studerende. Dog er det i § 9 i lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og i § 10 i lov om erhvervsakademier for videregående uddannelse fastsat, at institutionen ”ved udbud af kurser og andre aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed [skal] følge god markedsføringsskik og ikke [må] påføre andre urimelig konkurrence”. Det indebærer bl.a., at institutionerne ikke må anvende vildledende eller urigtige oplysninger eller udelade væsentlige informationer ved markedsføring af uddannelser.

4. Optagelsesprocedure

Institutionerne benytter sig af forskellige optagelsesprocedurer. I de lande, hvor en institution er repræsenteret ved agent, er det agenten, som i første omgang kontrollerer, at den studerende opfylder de formelle adgangskrav. Agenten forestår den første screening af potentielle studerende. Selvom institutionen er repræsenteret ved agent, kan den studerende imidlertid også søge om optagelse direkte på institutionen. I de lande, hvor institutionen ikke er repræsenteret, søger og optages den studerende direkte på institutionen.

4.1. Informationsmøder og optagelsessamtaler

Oftest arrangerer agenten et informationsmøde, hvor medarbejdere fra de danske uddannelsesinstitutioner mødes med potentielle ansøgere forud for optagelse. Alle fire institutioner understreger, at de studerende i første omgang er udvalgt af agenten. Institutionerne oplyser, at medarbejdere fra uddannelsesinstitutionen ved informationsmødet informerer om Danmark, danske samfundsforhold, den aktuelle uddannelse og uddannelsesinstitutionen m.m., og at medarbejderne har en individuel samtale med hver studerende.

På baggrund af samtalen søger institutionen at afdække, hvorfor den studerende ønsker at komme til Danmark, og om vedkommende er motiveret for at gennemføre uddannelsen. Derudover anvendes interviewet til at informere om uddannelsen, danske samfundsforhold og andre forhold, som den studerende skal være særligt opmærksom på i forbindelse med studiet f.eks. formelle forhold om opholdstilladelse, bolig og studiejob. Roskilde Handelsskole oplyser, at institutionen tager referat af interviewet for senere at kunne dokumentere over for den studerende, at der er informeret om de pågældende emner.

Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser, at institutionen ikke altid er til stede i forbindelse med informationsmødet, og at nogle studerende derfor optages uden forudgående samtale. I de tilfælde optages den studerende på baggrund af ansøgning og den medfølgende dokumentation i form af kopi af eksamensdokumenter, cv, begrundelse for ønsket om optagelse på uddannelsen m.m. Selandia oplyser, at der altid er en af institutionen udsendt medarbejder, som har en individuel samtale med den studerende.

Det er den danske ambassade i Kathmandus indtryk, at flere institutioner overlader rekrutteringen af studerende til agenten, især i tilfælde hvor ansøgere ikke har været til stede ved informationsmødet eller

ved mødet med den danske repræsentant fra uddannelsesinstitutionen. Ambassaden har erfaret, at studerende optages ved at sende deres eksamenspapirer til uddannelsesstedet via en agent.

4.2. Optagelse

Hvis den studerende har det krævede faglige og sproglige niveau, og medarbejderen fra institutionen vurderer, at den studerende er i stand til at gennemføre uddannelsen i Danmark, får den studerende et betinget optagelsestilsagn. Den endelige optagelse finder først sted, når den studerende har betalt studiegebyret for minimum det første semester.

Roskilde Handelsskole udleverer sammen med det betingede optagelsesbrev en kontrakt, hvori den studerende skriver under på, at vedkommende er informeret om bl.a. udgifter, finansiering, betaling, leveomkostninger, arbejdstilladelse, logi og udmeldelse.

Køge Handelsskole udsteder et betinget optagelsesbrev umiddelbart efter mødet og fremsender et endeligt optagelsesbrev, når institutionen har registreret betalingen for det første semester. På Køge Handelsskole skriver den studerende først under på en kontrakt, hvori institutionens regler er specificeret, når vedkommende ankommer til institutionen.

Selandia udsteder et betinget optagelsesbrev. Institutionen har hidtil ikke fremsendt en kontrakt til de studerende, men oplyser, at dette vil ske fra september 2008. Selandia vil i kontrakten bl.a. sikre sig, at den studerende er opmærksom på, at uddannelsen er et fuldtidsstudium, og at den studerende skal erhverve sig de nødvendige bøger m.m.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's fremsender ikke en kontrakt, men kun et betinget og et endeligt optagelsesbrev. Det endelige optagelsesbrev sendes til den studerende, når Professionshøjskolen Metropol/SUHR's har modtaget studiegebyret for minimum første semester samt agenthonoraret.

Når den studerende har modtaget endeligt optagelsesbrev, retter vedkommende henvendelse til den danske repræsentation i det pågældende land, som foretager en indledende sagsbehandling i relation til opholdstilladelsen. Repræsentationen kontrollerer den studerendes identitet. Repræsentationen vurderer endvidere, om ansøgeren skal indkaldes til et interview med henblik på test af vedkommendes sprogkundskaber eller for på baggrund af sagens oplysninger at høre ansøgerens motivation for at studere i Danmark. Endvidere kan udlændingemyndighederne – når der er indgivet en ansøgning – anmode repræsentationen om at indkalde ansøgeren til et interview. Med henblik på at styrke repræsentationernes kontrol af ansøgerens sprogkundskaber har Udlændingesservice i 2006 udarbejdet retningslinjer for de danske repræsentationers interviews af udenlandske studerende. Når interviewet er afsluttet, forelægges dette for ansøgeren sammen med repræsentationens vurdering af kundskabsniveauet, således at Udlændingesservice kan træffe afgørelse i sagen umiddelbart efter modtagelsen. Herefter overgår sagen til Udlændingesservice i Danmark. I Udlændingesservices sagsbehandling indgår repræsentationens referat og bemærkninger til den studerendes motivation og sprogkundskaber. Nogle repræsentationer medsender desuden en indstilling til brug for den videre sagsbehandling. Hvis den studerende ikke tildeles opholdstilladelse, tilbagebetaler institutionen det indbetalte studiegebyr, men beholder typisk et administrationsgebyr på ca. 1.000 kr.

Den danske ambassade i Kathmandu oplyser, at ambassaden har set en stigende tendens til indlevering af falske dokumenter - oftest eksamenspapirer. Det er efter det oplyste relativt let at få produceret falske dokumenter i Kathmandu. Endvidere oplyser ambassaden, at den finder det sandsynligt, at der er agenter, der bistår de studerende med at udstede falske dokumenter. Det er ambassaden, som har ansvaret for at verificere eksamensdokumenter. Ambassaden oplyser, at man tidligere kunne verificere et

eksamensdokument på en enkelt dag, men at det nu tager op til tre uger grundet stigningen i dokumentfalsk.

En mindre gruppe af udenlandske studerende kommer fra lande, hvor institutionerne ikke har agenter, typisk afrikanske lande. Studerende fra disse lande søger om optagelse direkte på institutionen ved fremsendelse af eksamenspapirer m.m. Sprogtesten foregår typisk ved British Council i det pågældende land.¹³ Hvis den studerende får tilsagn om optagelse, er den efterfølgende procedure den samme. Vedkommende retter henvendelse til den danske repræsentation, hvorefter sagen overgår til Udlændingetjeneste.

Derudover er der en gruppe af udenlandske studerende, som allerede befinder sig i Danmark, f.eks. på højskoleophold. Hvis den studerende ønsker at skifte til en anden uddannelsesinstitution, søger vedkommende om optagelse direkte på denne anden uddannelsesinstitution og skal samtidig søge om ny opholdstilladelse hos Udlændingetjeneste.

I 2007 meddelte Udlændingetjeneste 228 afslag på ansøgninger om opholdstilladelse som studerende på en videregående i uddannelse. I 2008 er det foreløbigt opgjorte tal pr. 11. oktober 2008 470. Afslag på baggrund af manglende sprogkundskaber er indeholdt i disse tal. Se i øvrigt bilag 2.

4.3. Sammenfatning og retsgrundlag

Der ses en vis variation i institutionernes optagelsesprocedure. Ifølge Selandia er der altid en dansk institutionsmedarbejder, som har en individuel samtale med den potentielle studerende i de lande, hvor institutionen har agenter. Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser imidlertid, at institutionerne ikke altid har en forudgående samtale med de potentielle studerende. I nogle tilfælde optages studerende således direkte uden forudgående samtale.

Udenlandske studerende på Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole skriver endvidere under på en kontrakt, hvori den studerende oplyses om uddannelsen samt vilkårene for denne. Fælles for alle institutionerne er, at den endelige optagelse først finder sted, når den studerende har betalt for minimum første semester af uddannelsen. Det kan i den forbindelse bemærkes, at de udenlandske studendes opholdstilladelse er betinget af, at deres forsørgelse er sikret gennem egne midler, stipendium, studielån eller lignende. Dog skal en udenlandsk studerende, der er optaget på en videregående uddannelse, ikke godtgøre, at vedkommendes forsørgelse er sikret gennem egne midler, hvis den pågældende har betalt den påkrævede studieafgift for uddannelsen, og den af den studerende erlagte studieafgift mindst udgør betaling for det første semester af uddannelsen, jf. § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 904 af 4. juli 2007 om meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til studerende. Studerende, der kan betale studieafgiften for deltagelsen i en videregående uddannelse, må således som udgangspunkt antages at kunne forsørge sig selv under opholdet i Danmark, jf. bemærkningerne til lov nr. 89 om ændring af udlændingeloven samt forskellige andre love (Indførelse af selvbetjeningsmodel, ny og forenklet udformning af forsørgelseskravet i familiesammenføringsager og reform af studieområdet) af 30. januar 2007 (lovforslag nr. L 17 af 4. oktober 2006, de almindelige bemærkninger afsnit 4.4.2).

På baggrund af det oplyste er det Undervisningsministeriets opfattelse, at institutionerne giver de studerende relevant information om uddannelserne og danske samfundsforhold gennem de informationsmøder, som afholdes med deltagelse af en af institutionens danske medarbejdere, samt gennem den individuelle samtale med den studerende, i det omfang en sådan gennemføres. Af det indsendte materi-

¹³ British Council er Storbritanniens internationale organisation for uddannelse og kulturelle relationer, som bl.a. tilbyder sprogkurser.

ale fremgår det dog, at Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's ikke altid gennemfører sådanne samtaler.

5. Forberedelseskursus/adgangskursus

Roskilde Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's udbyder såkaldte "foundation courses" eller forberedelseskurser til de udenlandske studerende. Kurserne varierer i både pris, varighed og fagligt indhold, men optagelsesproceduren til forberedelseskurserne er den samme som til de ordinære uddannelser. Køge Handelsskole har tidligere udbudt forberedelseskurser og har planer om at genoptage udbuddet.

Roskilde Handelsskole beskriver i sit udbudskatalog for engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, at udenlandske studerende med en studentereksamen tillige skal have et til to års studier ved en videregående uddannelse eller bestå institutionens forberedelseskursus. Forberedelseskurset er tillige et krav, hvis den studerende ikke har de forudsatte engelskkundskaber, men derudover er kurset ikke et krav for optagelse på erhvervsakademiuddannelserne på institutionen. Ved optagelse på forberedelseskurset garanteres samtidig en plads på erhvervsakademiuddannelsen, hvis kurset består. Forberedelseskurset "Certificate in International Business" varer et år og indeholder bl.a. forretningsengelsk, markedsføring, it, økonomi, den danske studieform og interkulturelle relationer. Roskilde Handelsskole oplyser, at forberedelseskurset især er rettet mod studerende, der ikke har tilstrækkelige engelskkundskaber, eller hvis gymnasiale niveau ikke ækvivalerer det danske, eller som ikke har et til to års studier på en videregående uddannelse. Roskilde Handelsskole oplyser, at der ofte er "begynderproblemer" for de udenlandske studerende i Danmark i forbindelse med at lære danske forhold at kende, og institutionen anbefaler derfor, at de studerende tager forberedelseskurset. Prisen for forberedelseskurset er 65.000 kr.

Køge Handelsskole har tidligere afholdt forberedelseskurser af henholdsvis 15 og 24 ugers varighed. Institutionen har imidlertid valgt ikke at videreføre forberedelseskurserne i den tidligere form. I stedet ønsker institutionen at udbyde længerevarende kurser på otte måneder, som skal udbydes både i Kina i et samarbejde med Fujian Normal University og i Danmark. Forberedelseskurset skal især anvendes til at forbedre de studerendes engelsk- og it-kundskaber, men skal ikke kunne erstatte de formelle adgangskrav, f.eks. de gymnasiale krav. De studerende vil være garanteret en studieplads på erhvervsakademiuddannelsen, hvis de består forberedelseskurset.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's udbyder et forberedelseskursus, der består af tre moduler: Modul 1) Health in a natural, social and human sciences perspective, modul 2) Denmark – politics, society and culture samt modul 3) Chemistry.

For at blive optaget på Bachelor of Global Nutrition and Health er det et krav, at den udenlandske studerende har bestået kemimodulet, hvis den studerende ikke tidligere har modtaget undervisning i kemi. Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser, at det reelt kun er kemi-modulet, som stilles som krav for optagelse på professionsbacheloruddannelsen, men anbefaler, at de udenlandske studerende tager alle tre moduler, da det ifølge institutionen giver bedre forudsætninger for at gennemføre uddannelsen. Det fremgår af ansøgningskemaet til forberedelseskurset, at alle tre moduler koster 25.200 kr. Prisen på det enkelte modul oplyses ikke på ansøgningskemaet, men det fremgår af Professionshøjskolen Metropol/SUHR's hjemmeside, at modulet "Health in a natural, social and human sciences perspective" koster 12.600 kr., mens de to øvrige moduler koster 6.300 kr. pr. stk. Af ansøgningskemaet til forberedelseskurset fremgår det, at "The Foundation Course 'Basics of Nutrition, Lifestyle and Health is structured in 3 modules. Students willing to apply for the Global Bachelor in Nutrition and Health are requested to apply for modules that will allow them to fulfill the requirements for admission to the

Bachelor Education”. I en fodnote fremgår det, at: ”non-EU/EEA applicants living outside Denmark must take the 3 modules”.

5.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Adgangskravene til de engelsksprogede uddannelser er de samme som adgangskravene til de danske uddannelser. De udenlandske studerende optages på grundlag af de adgangskrav, som finder anvendelse for såvel danske som udenlandske studerende i bekendtgørelse nr. 96 af 20. februar 2008 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser (adgangsbekendtgørelsen).

Adgangen til de fire uddannelser er i henhold til adgangsbekendtgørelsen en gymnasial uddannelse/relevant erhvervsuddannelse med niveauekrav i specifikke fag eller en udenlandsk eksamen, der kan sidestilles med en dansk gymnasial uddannelse. Udenlandske eksaminer vurderes i henhold til lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Vurderingerne foretages af CIRIUS og er samlet i CIRIUS' Eksamenshåndbog.

Institutionerne kan i henhold til adgangsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, optage studerende på et andet grundlag end de fastsatte adgangskrav, hvis den studerende skønnes at have faglige kvalifikationer, der kan sidestilles hermed, og institutionen vurderer, at den studerende vil kunne gennemføre uddannelsen. Institutionen kan i den forbindelse betinge adgang til uddannelsen af, at den studerende består en kvalifikationsprøve, jf. § 10, stk. 2.

Der er i reglerne for de omhandlede uddannelser ikke hjemmel til, at institutionerne stiller andre adgangskrav til uddannelserne end de adgangskrav, som fremgår af adgangsbekendtgørelsen. Roskilde Handelsskoles krav om, at gennemførelse af forberedelseskursus under visse betingelser er et adgangskrav, og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's krav om, at forberedelseskurset skal bestå som betingelse for optagelse på Bachelor of Global Nutrition and Health, er ikke opført som adgangsbetingelser i reglerne for uddannelserne. Der kan derfor ikke stilles krav om, at den studerende har gennemført et forberedelses-/adgangskursus.

I henhold til § 2 i bekendtgørelse om opholds- og arbejdstilladelse til studerende kan der gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, med henblik på deltagelse i et adgangsgivende kursus i forbindelse med en videregående uddannelse omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 1, eller § 1, stk. 2, nr. 1, når blandt andet adgangskurset er specifikt knyttet til den videregående uddannelse, og uddannelsesinstitutionen har bestemt, at deltagelse i adgangskurset er en forudsætning for at følge den videregående uddannelse.

Bekendtgørelsen om opholds- og arbejdstilladelse til studerende giver således mulighed for at udstede opholdstilladelse til studerende med henblik på deltagelse i et adgangsgivende kursus, når uddannelsesinstitutionen har bestemt, at deltagelse i adgangskurset er en forudsætning for at følge den videregående uddannelse. De af Undervisningsministeriet fastsatte regler om adgang til uddannelser indeholder ikke hjemmel til, at uddannelsesinstitutioner selv kan fastsætte adgangskrav til uddannelserne. På den baggrund er Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet enige om, at der er behov for en præcisering af, at Undervisningsministeriets institutioner ikke selv kan træffe beslutning om oprettelse af forberedelses-/adgangskurser til en videregående uddannelse, der kan danne grundlag for opholdstilladelse.

6. Sprogkrav

Roskilde Handelsskole anvender en indikativ test (Oxford Placement Test eller lignende), hvis score kan ækvivaleres til en IELTS-test.¹⁴ Ansøgeren skal som minimum have en score på 5.5 for at blive optaget på en erhvervsakademiuddannelse og 4.0 for at blive optaget på forberedelseskurset.

Køge Handelsskole gennemfører ingen engelsktest, men foretrækker studerende med en IELTS-score på 5.0.

Selandia stiller krav om, at de studerende som minimum skal have en IELTS-score på 5.0 eller en TOEFL-score på 510 for at blive optaget. Selandia gennemfører endvidere sin egen engelsktest, som foregår ved, at Selandias studieleder i forbindelse med en samtale med den studerende vurderer den studerendes engelskniveau.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's stiller krav om en IELTS-score på 5.5 eller en TOEFL-score på minimum 510 for optagelse på forberedelseskurset. For at blive optaget på professionsbacheloruddannelsen skal den studerende have en IELTS-score på 6.0 eller en TOEFL-score på minimum 550. Professionshøjskolen Metropol/SUHR's gennemfører tillige sin egen sprogtest.

6.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Roskilde Handelsskole, Selandia og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's stiller krav til de studerendes engelskkundskaber og gennemfører egne engelsktest. Køge Handelsskole har ikke fastsat krav til engelskkundskaber, men foretrækker studerende med IELTS-score på 5.0.

Engelsk kvalifikationerne i de fastsatte adgangskrav til de fire uddannelser er for studerende med en gymnasial uddannelse engelsk B-niveau. Hvis den adgangsgivende uddannelse er en relevant erhvervsuddannelse, er det fastsatte krav engelsk C-niveau for tre af uddannelsernes vedkommende. Datamatikeruddannelsen har ikke et specifikt krav om engelskkundskaber.

Institutionerne kan i henhold til adgangsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, optage ansøgere på et andet grundlag end de fastsatte adgangskrav, hvis ansøgeren skønnes at have faglige kvalifikationer, der kan sidestilles hermed, og institutionen vurderer, at ansøgeren vil kunne gennemføre uddannelsen. Adgangsbekendtgørelsens generelle bestemmelse giver jf., § 7, stk. 1, institutionerne mulighed for at fastsætte krav til ansøgere til engelsksprogede uddannelser om at dokumentere engelskkundskaber på B-niveau, eventuelt ved at bestå en særligt tilrettelagt prøve.

I henhold til reglerne i adgangsbekendtgørelsen skal institutionen stille krav om engelskkundskaber, der ækvivalerer de fastsatte adgangskrav. Køge Handelsskole stiller ikke krav om et bestemt engelskniveau, men foretrækker studerende, der har et vist engelskniveau.

¹⁴ IELTS står for International English Language Testing System og TOEFL for Test of English as a Foreign Language. Begge er internationalt anerkendte test af sprogkundskaber. IELTS-testen er specielt udviklet til at vurdere eksaminandens sproglige kompetence med henblik på videreuddannelse. IELTS-testen og den internetbaserede TOEFL (findes også i en papirudgave) indeholder fire dele: en lyttetest, en læsetest, en skrivetest og en samtaletest. En person, der har en IELTS-score på 5.0 har delvis kontrol over sproget og kan i de fleste tilfælde forstå den overordnede mening, selvom det er sandsynligt, at vedkommende laver mange fejl. En IELTS-score på 5.0 indikerer, at personen er i stand til at varetage basal kommunikation inden for eget område.

7. Betaling af uddannelse

På Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole koster en erhvervsakademiuddannelse 130.000 kr.¹⁵

På Selandia koster multimediedesigneruddannelsen ca. 129.000 og datamatikeruddannelsen ca. 145.000 kr.

Roskilde Handelsskole opkræver inden uddannelsen påbegyndes 65.000 kr. for de første to semestre. 32.500 kr. skal betales ved optagelse og de resterende 32.500 kr., når opholdstilladelse er opnået. Efterfølgende betales 32.500 kr. forud for henholdsvis tredje og fjerde semester. Udenlandske studerende, der allerede befinder sig i Danmark, eksempelvis fordi de har været optaget på en anden uddannelse, betaler for et semester, inden studiet påbegyndes. Prisen for forberedelseskurset er 65.000 kr.

Køge Handelsskole opkræver inden uddannelsen påbegyndes 50.000 kr. for første semester. Derefter betales 20.000 for andet semester og 30.000 for henholdsvis tredje og fjerde semester.

Selandia opkræver inden uddannelsen påbegyndes ca. 32.000 kr. for første semester. Efterfølgende betales der ca. 32.000 kr. pr. semester.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's opkræver i alt 250.000 kr. for Bachelor of Global Nutrition and Health, hvis den studerende betaler for hele uddannelsen på en gang. Hvis den studerende vælger at betale i rater pr. semester, stiger den samlede pris til 262.500 kr. Hertil kommer betaling for eventuelt forberedelseskursus, som koster 25.200 kr. Professionshøjskolen Metropol/SUHR's opkræver første rate af studiegebyret inden studiets start. Den resterende sum opkræves i fire rater.

Den danske ambassade i Kathmandu erfarer, at mange studerende eller deres forældre optager lån – eventuelt ved pantsætning af jordlodder - for at kunne betale for det første semester.

Til sammenligning med de ovenfor nævnte priser er prisen for fire relevante uddannelser beregnet på baggrund af gældende taxametertilskud på Finansloven for 2008 følgende:

Tabel 1. Pris for hel uddannelse efter gældende takster på Finansloven for 2008 (kr.)

Uddannelse	Ekskl. moms	Inkl. moms	Inkl. moms ekskl. færdiggørelsestaxameter
Datamatiker	189.350	202.127	187.789
Markedsføringsøkonom	115.300	123.419	115.754
Multimediedesigner	171.200	183.016	167.266
Bachelor of Global Nutrition and Health	186.800	203.461	189.123

Kilde: Takstkataloget for Finansloven 2008 §§ 20.61.01 og 20.62.01.

<http://www.uvm.dk/takst/documents/FL08version9.xls>

Det skal bemærkes, at forudsætningen for, at danske studerende¹⁶ udløser taxametertilskud er, at studieaktiviteten gennemføres. Taxametertilskud udbetales bagudrettet på baggrund af bestået uddannelsesaktivitet, hvorimod betaling fra udenlandske studerende betales forud for studieforløbet og betales uanset gennemførelse. Institutionerne har således indtægtssikkerhed for udenlandske studerende til forskel fra danske studerende.

¹⁵ Roskilde Handelsskole opkræver samme beløb for markedsføringsøkonomuddannelsen og datamatikeruddannelsen, til trods for, at datamatikeruddannelsen varer tre måneder længere end markedsføringsøkonomuddannelsen.

¹⁶ Herunder også udenlandske studerende fra lande inden for EU/EØS.

7.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Prisen for en erhvervsakademiuddannelse ved de udvalgte institutioner varierer mellem ca. 130.000-145.000 kr., og betalingen opkræves efter forskellige modeller. Sammenholdes beløbene med taxametertilskuddene i tabel 1, viser det sig, at institutionerne opkræver et højere studiegebyr for udenlandske studerende på markedsføringsøkonomuddannelsen, end de ville modtage i taxametertilskud for danske studerende. For de tre andre uddannelser opkræver institutionerne imidlertid lavere studiegebyrer for udenlandske studerende, end de ville modtage i taxametertilskud for danske studerende.

Som nævnt i afsnit 1.2 indførtes der i 2006 deltagerbetaling for studerende fra lande uden for EU/EØS, hvorefter uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at udbyde en videregående uddannelse med statstilskud, kan udbyde denne uddannelse til udenlandske studerende uden tilskud.¹⁷

Som anført i afsnit 4.3 er de udenlandske studerendes opholdstilladelse betinget af, at deres forsørgelse er sikret gennem egne midler, stipendium, studielån eller lignende. Dog skal en udenlandsk studerende, der er optaget på en videregående uddannelse, ikke godtgøre, at vedkommendes forsørgelse er sikret gennem egne midler, hvis den pågældende har betalt den påkrævede studieafgift for uddannelsen, og den af den studerende erlagte studieafgift mindst udgør betaling for det første semester af uddannelsen. Studerende, der kan betale studieafgiften for deltagelsen i en videregående uddannelse, må således som udgangspunkt antages at kunne forsørge sig selv under opholdet i Danmark.

8. Studieforløb

Roskilde Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser, at uddannelsens opbygning og tilrettelæggelse er den samme for udenlandske studerende som for danske studerende.

Køge Handelsskole oplyser, at udenlandske studerende er omfattet af samme eksaminer og krav om skriftlige opgaver som danske studerende. Institutionen har endvidere oplyst, at der er foretaget små justeringer af undervisningen for de udenlandske studerende i forhold til pædagogik, litteraturpensum og fagligt indhold i uddannelsen. Ligeledes har Køge Handelsskole et samarbejde med TV-skolen i Avedøre om et studieophold på to uger hvert semester, der p.t. ikke tilbydes de udenlandske studerende.

Selandia oplyser, at der ikke er forskel på den multimediedesigneruddannelse, som udbydes på dansk, og den, der udbydes på engelsk til udenlandske studerende. Dog oplyser Selandia, at der er forskelle på de udenlandske og danske studerendes "indgangsniveau" i grundlæggende it-færdigheder, og at der derfor foretages en tilpasning af studieforløbet således, at de udenlandske studerende i starten af uddannelsen modtager flere lektioner end de studerende på de danske hold. På datamatikeruddannelsen er der ikke aktuelt oprettet et hold til danske studerende. Af Selandias informationsmateriale om datamatikeruddannelsen, som findes på Selandias hjemmeside, anføres det, at der er mulighed for, at tre måneder af uddannelsen kan gennemføres som virksomhedspraktik. Af det tilsvarende materiale på engelsk, som er henvendt til udenlandske studerende, fremgår muligheden for virksomhedspraktik ikke.

8.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Uddannelsesforløbene for henholdsvis danske og udenlandske studerende adskiller sig i henhold til det oplyste generelt ikke fra hinanden. På Køge Handelsskole og Selandia er der for de danske (taxameterudløsende) studerende - i henhold til reglerne for erhvervsakademiuddannelserne - mulighed for virksomhedspraktik. Denne mulighed foreligger imidlertid ikke for de udenlandske studerende.

¹⁷ Betalingsbestemmelserne trådte i kraft d. 1. august 2006 med virkning for studerende, der er optaget med henblik på at påbegynde en uddannelse i efterårssemesteret 2006 eller senere (jf. § 8 i lov nr. 334 af 18. maj 2005).

Udbydere af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser skal følge reglerne om uddannelserne i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser med tilhørende bekendtgørelser. I relation til uddannelsernes faglige indhold og tilrettelæggelser skelnes der ikke mellem, om uddannelsen udbydes til danske studerende eller udenlandske studerende.

9. Vejledning

Roskilde Handelsskole oplyser, at omfanget af den kollektive vejledning er ca. fire til seks lektioner pr. semester fordelt på henholdsvis indslusningsvejledning, gennemførelsesvejledning og udslusningsvejledning. Den individuelle vejledning tilbydes efter behov enten ved personligt fremmøde, pr. telefon eller e-mail. I gennemsnit finder der to vejledningssamtaler sted pr. studerende. Antallet af vejledningssamtaler er lavest for de danske studerende. Roskilde Handelsskole formoder, at dette bl.a. skyldes, at der registreres fravær for de udenlandske studerende, hvilket kan resultere i, at de studerende indkaldes til en samtale. Der føres desuden journal over de udenlandske studerende. Institutionens internationale vejleder er efter det oplyste tilgængelig for de udenlandske studerende 24 timer i døgnet. Den internationale vejleder tager sig især af vejledning om personlige, sociale og helbreds-mæssige forhold.

Køge Handelsskole tilbyder faglig vejledning i forbindelse med studiestart, projektuger, eksamen osv. Institutionen har en international koordinator, der tager sig af vejledning om studieaktivitet, manglende fremmøde, indberetning osv. Derudover har institutionen en tutorordning, hvor ældre studerende hjælper nye studerende, samt en ”social mentor”, som vejleder de udenlandske studerende om personlige og sociale spørgsmål, eventuelt i forbindelse med besøg hos de studerende. Institutionen kontakter endvidere de udenlandske studerende før eksamen, hvis dette er nødvendigt.

Selandia oplyser, at der tilbydes mere vejledning til de udenlandske studerende end til de danske studerende. Studielederen er i særlig grad involveret i vejledningen af de udenlandske studerende, og institutionen har indført en ordning, hvor der til vejledningen er knyttet en administrativ medarbejder, der servicerer de studerende inden for en række praktiske forhold – eksempelvis modtagelse, indkvartering, oprettelse af bankkonto og kontakt til offentlige myndigheder.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at der er indført en tutorordning samt en ”buddyordning”. Tutorordningen består i, at en tidligere studerende ”kan tilbyde råd og vejledning til studerende med særlige akademiske behov”. Buddyordningen består i tilbud om en studerende, der hjælper i forhold til administrative og sociale forhold.

9.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Det følger af reglerne om vejledning, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 706 af 30. juni 2008 om vejledning af gennemførelse af uddannelser på Undervisningsministeriets område, at institutionen skal tilbyde vejledning om uddannelsernes indhold, tilrettelæggelse og tidsmæssige placering, som skal være afpasset efter den enkeltes behov med vægt på studerende, der på grund af faglige, personlige og/eller sociale forhold, fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser har et udvidet behov for vejledning. Vejledningen skal tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen som individuel, gruppevis og kollektiv vejledning, der gensidigt støtter og supplerer hinanden.

På baggrund af det fremsendte materiale vurderer Undervisningsministeriet, at institutionernes vejledningstilbud er i overensstemmelse med gældende regler. Ud fra det oplyste er det endvidere ministeriets indtryk, at de udenlandske studerende i forhold til danske studerende modtager vejledningstilbud i samme eller i større omfang.

10. Fysiske rammer og undervisningsmateriale

Alle institutionerne oplyser, at der stilles samme fysiske forhold til rådighed for danske og udenlandske studerende.

Roskilde Handelsskole udleverer dog ”gratis” bøger til studerende på forberedelseskurset, mens Køge Handelsskole udleverer bøger til alle udenlandske studerende. Begge institutioner finansierer dette af studiegebyret.

Selandia oplyser, at danske studerende forventes at have en bærbar PC ved studiestart. De udenlandske studerende tilbydes en bærbar pc mod at erlægge et depositum svarende til værdien. Selandia sælger endvidere ”bogpakker” til udenlandske studerende.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at institutionen stiller samme fysiske forhold til rådighed for de danske og de udenlandske studerende, men oplyser samtidig, at de udenlandske studerende ikke særskilt betaler copydan-afgift, idet afgiften er betalt via studiegebyret.

10.1. Sammenfatning og retsgrundlag

De danske og udenlandske studerende deltager i de samme uddannelser på det samme retsgrundlag og skal derfor tilbydes de samme forhold, herunder fysiske rammer og øvrige faciliteter. Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er i henhold til reglerne for uddannelserne gratis. Det danske gratisprincip omfatter imidlertid ikke lærebøger og andet undervisningsmateriale, som den studerende i lighed med udenlandske studerende typisk selv skal anskaffe.

Ifølge det oplyste får udenlandske studerende i øvrigt stillet samme undervisningsforhold til rådighed som danske studerende.

11. Andel af udenlandske studerende

Roskilde Handelsskole har en målsætning om at have samme antal danske som internationale hold. Udenlandske studerende udgør knapt 40 pct. af de studerende på erhvervsakademiuddannelserne i 2008. Institutionen har en målsætning om, at der ikke må være mere end syv studerende af samme nationalitet på hvert hold. Dette gælder dog ikke kinesiske studerende, idet institutionen vurderer, at optaget skal stå i forhold til landets størrelse, og idet institutionen ønsker at imødekomme regeringens globaliseringsstrategi, hvor Kina blandt andre lande fremhæves som et indsatsområde.

Køge Handelsskole oplyser, at ca. 78 pct. af de studerende på erhvervsakademiuddannelsen i juni 2008 var udenlandske studerende. Institutionen har oplyst, at antallet af lærere – som følge af optaget af udenlandske betalingsstuderende – er fordoblet.

Selandia oplyser, at udenlandske studerende i september 2007 udgjorde 50 pct. af de studerende på datamatikeruddannelsen og multimedieuddannelsen.¹⁸ Efter optaget i februar 2008 er andelen af udenlandske studerende på de to uddannelser steget til 65 pct.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at de udenlandske studerende på Bachelor of Global Nutrition and Health i september 2008 udgjorde ca. 60 pct. af de studerende. Fordelingen af de studerende på holdene sker på baggrund af nationalitet, alder og køn.

¹⁸ Selandia udbyder også andre erhvervsakademiuddannelser.

På Køge Handelsskole og på Selandias multimedieuddannelse går de danske og udenlandske studerende på separate hold.

11.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Køge Handelsskole har en stor andel af udenlandske studerende, da knapt 80 pct. af de studerende på institutionens erhvervsakademiuddannelse udgøres af udenlandske studerende. På Selandia udbydes datamatikeruddannelsen kun på et internationalt hold, som overvejende består af udenlandske studerende. Samtidig er der dobbelt så mange studerende på den engelsksprogede multimedieuddannelse som på den tilsvarende danske uddannelse.

Der er ikke i lovgivningen for de erhvervsrettede videregående uddannelser (lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser) fastsat regler om undervisningssproget. Da loven regulerer uddannelser, der udbydes i Danmark til danske borgere og med dansk statstilskud, har der dog på det administrative niveau i almindelighed været indfortolket den typeforudsætning, at undervisningssproget skal være dansk. Dette udelukker ikke, at uddannelser supplerende kan udbydes på et andet sprog, hvis uddannelserne tillige udbydes på dansk. Et sådan supplerende uddannelsesudbud på fremmedsprog er forholdsvis almindeligt inden for erhvervsakademiuddannelserne og kræver ikke særskilt godkendelse af Undervisningsministeriet.

Der er udstedt uddannelsesbekendtgørelser, hvor typeforudsætningen (praksis) er fraveget. Således eksempelvis bekendtgørelse om uddannelsen ”Bachelor of Global Nutrition and Health”, hvor det af § 4 fremgår: ”Uddannelsen udbydes på engelsk og tilrettelægges således, at (...)”

Undervisningsministeriet har godkendt udbud af andre uddannelser, hvor undervisningssproget kun er engelsk, men hvor dette imidlertid ikke fremgår specifikt af bekendtgørelsen for de pågældende uddannelser. Et eksempel på en sådan uddannelse er Global Management and Manufacturing (GMM Engineer)”.

Der er ikke i reglerne for uddannelserne eller for institutionernes drift i øvrigt fastsat en konkret grænse for, hvor mange udenlandske studerende institutionerne må optage. Det følger dog af § 12, stk. 2, i bekendtgørelse om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser, at institutionen ved frit optag skal sikre tilfredsstillende uddannelsesforhold.

12. Studieaktivitet

Roskilde Handelsskole kontrollerer de studerendes fremmøde ved protokol for hver enkel time. Hvis den studerendes fravær overstiger 30 timer, sender institutionen et brev til vedkommende, hvori reglerne for fremmøde specificeres, og hvori der opfordres til fremmøde. Derudover advares der om konsekvenserne ved fortsat fravær. Hvis den studerendes fravær overstiger 60 timer, indkaldes vedkommende til en samtale med en studievejleder. Hvis den studerendes fravær overskrider 90 timer, indkaldes den studerende til endnu en fraværssamtale. Her informeres den studerende om, at yderligere fravær vil resultere i en indberetning til Udlændingesservice om, at den studerende er studieinaktiv. Ved fortsat fravær indberettes den studerende herefter til Udlændingesservice. Antallet af fraværstimer akkumuleres gennem hele uddannelsen. Studerende, der ikke afleverer obligatoriske opgaver eller består eksamen, indkaldes til gennemførelsessamtaler. Roskilde Handelsskole oplyser, at den gennemsnitlige registrerede tilstedeværelse blandt de udenlandske studerende for forårssemestret 2008 er opgjort til:¹⁹

¹⁹ Roskilde Handelsskole har korrigeret de oplyste tal for studerende, der ellers ville skævvride fraværstatistikken, enten fordi de ikke kan udmeldes af institutionen, selv om de er indberettet til Udlændingesservice som værende studieinaktive, eller fordi de først har fået tildelt opholdstilladelsen efter studiestart og derfor har været fraværende i starten. Derudover er tallene korrigeret for sygefravær, der i udgangspunktet er tilladt, men som alligevel registreres som fravær.

Tabel 2. Opgørelse over udenlandske studerendes studieaktivitet på Roskilde Handelsskole

	Fremmøde	Aflevering af opgaver/ deltagelse i eksamen
Markedsføringsøkonom	Ca. 70 pct.	89 pct.
Datamatiker	Ca. 68 pct.	76 pct.
Forberedelseskursus	Ca. 70 pct.	100 pct.

Køge Handelsskole har tidligere registreret fremmøde to gange dagligt, men oplyser, at institutionen siden september 2008 er gået over til at registrere fremmøde for hver enkel time. Hvis fraværet overstiger 20 pct., modtager den studerende en advarsel. Ved 30 pct. fravær modtager den studerende endnu en advarsel og indkaldes til en samtale. Ved 50 pct. fravær indberettes den studerende til Udlændingenservice. Fraværet opgøres pr. semester. Hvis den studerende ikke afleverer obligatoriske opgaver eller består eksamen, kontaktes vedkommende gennem institutionens tutorordning. Hvis den studerende fortsat ikke afleverer opgaver eller deltager i eksamen, indkaldes vedkommende til en samtale. Hvis den studerende gentagne gange ikke afleverer opgaver eller ikke deltager i eksamen, indberettes vedkommende til Udlændingenservice. Det har ikke været muligt for Køge Handelsskole at oplyse den gennemsnitlige tilstedeværelse for udenlandske studerende. Institutionen har imidlertid oplyst, at aflevering af opgaver og deltagelse i eksamen på de forskellige semestre på multimediedesigneruddannelsen i forårssemestret 2008 er opgjort til:

Tabel 3. Opgørelse over udenlandske studerendes studieaktivitet på Køge Handelsskole

	Opgaveaflevering	Eksamensdeltagelse
Første semester	88 pct.	65 pct.
Andet semester	55 pct.	55 pct.
Tredje semester	100 pct.	100 pct.
Fjerde semester	40 pct.	40 pct.

Selandia registrerer de studerendes fysiske tilstedeværelse på uddannelsen to gange dagligt. Derudover registreres de studerendes aflevering af skriftlige opgaver. Ved 30 pct. fravær indberetter Selandia den studerende til Udlændingenservice. Fraværet opgøres pr. semester. Selandia oplyser, at den gennemsnitlige, registrerede tilstedeværelse på de tre internationale hold i forårssemestret 2008 er opgjort til:

Tabel 4. Opgørelse over udenlandske studerendes studieaktivitet på Selandia

	Første semester	Andet semester
Multimediedesigner	21 pct.	36 pct.
Datamatiker	29 pct.	-

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's kontrollerer studieaktivitet via skriftlige afleveringer en gang om måneden. Institutionen har valgt denne parameter for studieaktivitet, da det er institutionens princip, at danske og udenlandske studerende skal behandles så ens som muligt. Da danske studerende ikke løbende skal dokumentere studieaktivitet, har institutionen derfor valgt at føre kontrol med studieaktivitet via aflevering af skriftlige opgaver.²⁰ På forberedelseskurset kontrolleres både fremmøde og aflevering af opgaver. På Professionshøjskolen Metropol/SUHR's skulle de studerende aflevere tre opgaver i forårssemestret. På den baggrund er den gennemsnitlige registrerede tilstedeværelse blandt de udenlandske studerende i forårssemestret 2008 er opgjort til:

²⁰ Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser, at man fra og med studiestart september 2008 også vil registrere de studerendes fysiske tilstedeværelse.

Tabel 5. Opgørelse over udenlandske studerendes studieaktivitet på Professionshøjskolen Metropol/SUHR's

	Afleverede første opgave	Afleverede anden opgave	Afleverede tredje opgave
Andet semester	100 pct.	100 pct.	94 pct.
Specialedelen Lifestyle Coaching and Fitness Management	100 pct.	100 pct.	93 pct.
Specialedelen Public Health Nutrition and Food Policy	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Forberedelseskursus	87 pct.	79 pct.	81 pct.

I maj og juni 2008 var studerende på fjerde semester i praktik. 100 pct. af de studerende på fjerde semester afleverede opgaven relateret til praktikken.

Tabel 6. Tilstedeværelse for de studerende på forberedelseskurset

	Andel studerende
50 pct. tilstedeværelse eller derunder:	22 pct.
Mellem 51 og 69 pct. tilstedeværelse	27 pct.
70 pct. tilstedeværelse eller derover	51 pct.

I forårssemestret 2008 indberettede institutionerne følgende antal udenlandske studerende på grund af manglende studieaktivitet til Udlændingesservice:

Roskilde Handelsskole: 47 studerende (yderligere 22 studerende er indberettet, fordi de ikke har bestået eksamen i tredje forsøg).

Køge Handelsskole: 48 studerende (yderligere 25 studerende er indberettet, fordi de ikke har bestået første semester i andet forsøg).

Selandia: 52 studerende.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's: 8 studerende (yderligere 26 studerende er indberettet, fordi de ikke har bestået forberedelseskurset og tre studerende er indberettet, fordi de har søgt orlov).

I 2007 modtog Udlændingesservice på landsplan samlet 268 indberetninger fra alle uddannelsesinstitutioner. I 2008 har Udlændingesservice pr. 13. september modtaget 536 indberetninger for alle uddannelsesinstitutioner. Det kan oplyses, at andelen af udenlandske studerende på erhvervsakademiuddannelserne i 2006/2007 udgjorde ca. 12 pct. af det samlede antal af udenlandske studerende på videregående uddannelser i Danmark.²¹ Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole og Selandia tegner sig imidlertid for ca. 36 pct. af det samlede foreløbige antal indberetninger i 2008. Det kan i den forbindelse bemærkes, at Udlændingesservice erfaringsmæssigt modtager mange indberetninger om manglende studieaktivitet i ugerne efter en semesterstart fra de institutioner, der indgår i tilsynet.

Når en studerende ikke længere er studieaktiv i relation til den uddannelse/det kursus, der danner grundlag for opholdstilladelsen, er grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere til stede, og opholdstilladelsen kan inddrages, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1. Når Udlændingesservice modtager en indberetning vedrørende en udenlandsk studerendes manglende studieaktivitet, indleder Udlændingesservice en procedure, hvorefter det vurderes, om der skal ske inddragelse på baggrund af indberetningen.

I 2007 inddrog Udlændingesservice 60 opholdstilladelser meddelt med henblik på deltagelse i en videregående uddannelse. I 2008 (1. januar – 25. oktober 2008) er tallet steget til 444.²² Den store stigning i

²¹ CIRIUS: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2006/2007.

²² Det bemærkes, at tallet er foreløbigt og behæftet med en vis usikkerhed, da det ikke er valideret. Det er endvidere ikke muligt at oplyse, hvor mange af de 444 inddragelser, der er relateret til Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole, Selandia

antallet af inddragelser skal primært ses som en følge af udlændingemyndighedernes indsats for at præcisere uddannelsesinstitutionernes indberetningspligt. Stigningen i tallet kan således ikke direkte tages til indtægt for, at de udenlandske studerende er blevet mindre studieaktive.

I medfør af cirkulære nr. 105 af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og sidenotat af 31. marts 2008 er der fastlagt retningslinjer for politiets mere systematiske udrejsekontrol af grupper af sager, herunder kontrollen med udrejse efter en udenlandsk studerendes afslutning af studie, eller når en opholdstilladelse på baggrund af studier inddrages. Efter disse retningslinjer anmoder udlændingemyndighederne politiet om at foretage udrejsekontrol af studerende, der får inddraget eller nægtet deres opholdstilladelse forlænget, og som ikke er meddelt opholdstilladelse på et andet grundlag.

Det er Udlændingenservices umiddelbare vurdering på baggrund af de rapporter, som styrelsen modtager fra politiet, at hovedparten af de studerende, der underlægges udrejsekontrol, af politiet vurderes som værende ”skønnet udrejst”. Udlændingenservice kan dog konstatere en del tilfælde, hvor udenlandske studerende, hvis opholdstilladelse er blevet inddraget eller nægtet forlænget, indgiver en ny ansøgning om opholdstilladelse på baggrund af optagelse på en ny uddannelse, inden deres udrejsefrist udløber.

12.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Studieaktivitet spiller en central rolle i relation til udenlandske studerende, da opholdstilladelsen i henhold til § 6, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 904 af 4. juli 2007 om meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til studerende er betinget af, at den studerende er studieaktiv på det kursus eller den uddannelse, som danner grundlag for den studerendes opholdstilladelse. Manglende studieaktivitet skal indberettes til Udlændingenservice, jf. Udlændingelovens § 44 d.

Den enkelte uddannelsesinstitution kan fastsætte regler om studieaktivitet i studieordningen for den enkelte uddannelse, jf. § 26 i bekendtgørelse nr. 96 af 20. februar 2008 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser (Undervisningsministeriets adgangs bekendtgørelse). Der er derfor betydelig variation i institutionernes praksis for registrering af studieaktivitet og i institutionernes definitioner på studieaktivitet. På Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole defineres studieaktivitet som fysisk tilstedeværelse såvel som aflevering af opgaver og/eller deltagelse i eksamen. På Selandia defineres studieaktivitet som fysisk tilstedeværelse, mens studieaktiviteten på Professionshøjskolen Metropol/SUHR's fastsættes på baggrund af afleverede opgaver. I forlængelse heraf er der tillige forskel på, hvor ofte institutionerne registrerer studieaktivitet. Institutionernes indberetninger til Udlændingenservice er endelig ikke baseret på en entydig fastsat grænse for fravær, men beror på institutionernes egne enkeltvise vurderinger/målemetoder.

Særligt iøjnefaldende er studieaktiviteten på Selandia, hvor den gennemsnitlige, registrerede tilstedeværelse på de tre internationale hold er mellem 21 og 36 pct. På Roskilde Handelsskole er studieaktiviteten markant højere, mens der på Køge Handelsskole ses en forholdsvis stor variation i studieaktiviteten på de forskellige semestre. Studieaktiviteten på Professionshøjskolen Metropol/SUHR's forekommer i sammenligning med de øvrige institutioner høj. Dette kan skyldes, at Professionshøjskolen Metropol/SUHR's alene bestemmer studieaktivitet på baggrund af maksimalt fire opgaver pr. semester og ikke anvender fysisk tilstedeværelse (med undtagelse af forberedelseskurset) eller deltagelse i eksamen som parameter for studieaktivitet.

eller Professionshøjskolen Metropol/SUHR's, da der ikke bliver ført statistik over inddragelse af opholdstilladelser opgjort på de enkelte uddannelsesinstitutioner.

13. Frafald

Roskilde Handelsskole oplyser, at frafaldet blandt udenlandske studerende i 2005 var på ca. 18 pct. I 2006 var det ca. 15 pct. I 2007 ca. 27 pct. og i 2008 ca. 24 pct.²³

Køge Handelsskole oplyser, at ca. 74 pct. af de studerende, der blev optaget i september 2006, er faldet fra. Af de studerende, der blev optaget i februar 2007, var ca. 62 pct. faldet fra i løbet af det første år. Af de studerende, der blev optaget i september 2007, var ca. 56 pct. faldet fra inden for første semester.

Selandia oplyser, at der blev optaget 34 udenlandske studerende på den engelske linje på multimediedesigneruddannelsen i september 2007. Ca. 74 pct. af disse studerende faldt fra inden for det første studieår. Ved semesterstart i januar 2008 optog Selandia 42 udenlandske studerende. Ca. 45 pct. af de studerende faldt fra inden for det første studieår. På Selandias datamatikeruddannelse, som blev påbegyndt i januar 2008, var der 35 udenlandske studerende. Ved semestrets afslutning i juni 2008 var ca. 71. pct. faldet fra.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's oplyser, at frafaldet på Bachelor of Global Nutrition and Health i 2006/2007 var ca. 21 pct. I studieåret 2007/2008 var frafaldet ca. 9 pct.

Det skal bemærkes, at institutionerne har opgjort frafaldsprocenterne efter forskellige metoder. Tallene er derfor ikke indbyrdes sammenlignelige.

Den forventede frafaldsprocent for studerende på de tilsvarende danske uddannelser er følgende:²⁴

Datamatiker: 46 pct.

Multimediedesigner: 43 pct.

Markedsføringsøkonom: 39 pct.

Professionsbachelor i ernæring og sundhed: 29 pct.

Frafaldsopgørelsen for udenlandske studerende og for danske studerende er ikke sammenlignelige. Dette skyldes, at institutionerne i nogle tilfælde har opgjort frafald for udenlandske studerende inden for et semester eller første studieår og i andre tilfælde har opgjort frafald inden for to år eller hele uddannelser. I forhold til dette er frafald for danske studerende opgjort som frafald i løbet af hele uddannelsen.

13.1. Sammenfatning

Tallene viser, at der på Køge Handelsskole og Selandia er et stort frafald blandt de udenlandske studerende, men tallene viser også, at andelen af udenlandske studerende, som falder fra, varierer fra semester til semester og fra år til år. På Roskilde Handelsskole og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's er frafaldsprocenterne blandt udenlandske studerende lavere end for danske studerende på de tilsvarende uddannelser. Dette kan imidlertid skyldes forskelle i udregningsmetoderne. Samlet set viser tallene dog, at frafaldsprocenten blandt de udenlandske studerende er høj.

²³ Tallene er udregnet af Roskilde Handelsskole efter følgende model: Antallet af studerende primo året + årets tilgang af nye studerende – antallet af studerende ultimo året. Tallet for 2008 er opgjort pr. 6. august.

²⁴ Undervisningsministeriets nøgletalsdatabase. Tallene for datamatikeruddannelsen og professionsbacheloruddannelsen i ernæring og sundhed er beregnet ud fra de forventede fuldførelsesprocenter for den årgang, som startede i 2006. Tallene for multimediedesigneruddannelsen og markedsføringsøkonomuddannelsen er beregnet ud fra de forventede fuldførelsesprocenter for den årgang, som startede 2005. I forhold til den forventede frafaldsprocent for professionsbacheloruddannelsen i ernæring og sundhed skal det bemærkes, at uddannelsen til Bachelor of Global Nutrition and Health ikke fuldstændig ækvalerer professionsbacheloruddannelsen i ernæring og sundhed.

14. Økonomi

Institutionernes indtægter, omkostninger og resultater for 2006 og 2007 vedrørende udenlandske studerende fremgår af tabellen.²⁵

Table 7. Indtægter, omkostninger og resultater for 2006 og 2007 vedrørende udenlandske studerende

(1.000 kr.)	Roskilde Handelsskole		Køge Handelsskole		Selandia		Professionshøjskolen Metropol/SUHR's	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
År	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Indtægter	9.358	17.692	991	6.213	0	1.476	169	1.774
Omkostninger	7.039	16.162	728	3.855	0	1.449	1.688	3.450
Resultat	2.319	1.530	263	2.358	0	27	-1.519	-1.676

Roskilde Handelsskole har for 2008 budgetteret med lidt færre udenlandske studerende og forventer indtægter i størrelsesordenen 16 mio. kr., men et negativt resultat på ca. 0,7 mio. kr.

Køge Handelsskole har for 2008 budgetteret med en øget tilgang af udenlandske studerende og forventer indtægter herfra på ca. 10 mio. kr., svarende til et resultat i størrelsesordenen 2,5 mio. kr.

Selandia har for 2008 budgetteret med øget optag af udenlandske studerende og forventer indtægter i størrelsesordenen 5,5 mio. kr., svarende til et resultat på ca. 0,5 mio. kr.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's har for 2008 budgetteret med et øget optag af udenlandske studerende og indtægter i størrelsesordenen 5,6 mio. kr. med et resultat på 133.000 kr.

Alle fire institutioner anvender korrekt formålsskonto til kontering af indtægter og omkostninger vedrørende udenlandske studerende.

Roskilde Handelsskole og Selandia foretager for- og efterkalkulationer vedr. udenlandske studerende.

Køge Handelsskole foretager ikke forkalkulationer, men der udarbejdes budgetter og gennemføres efterkalkulationer halvårligt.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR's har i 2007 ikke foretaget opdateringer af forkalkulationen, men denne er udarbejdet i forbindelse med årsafslutningen og vil fremover blive udarbejdet løbende.

14.1. Sammenfatning og retsgrundlag

Institutionernes udbud af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser til udenlandske studerende sker efter lov nr. 346 af 14. maj 2008 om erhvervsakademier for videregående uddannelser, lov nr. 562 af 6. juni 2007 om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

Prisfastsættelse af varer og ydelser udbudt som indtægtsdækket virksomhed skal følge Finansministeriets budgetvejledning såvel som Undervisningsministeriets vejledning om indtægtsdækket virksomhed. Prisen på den enkelte vare/ydelse skal fastsættes således, at det ikke påfører andre ubillig priskonkurrence, og således at omkostningerne dækkes. Ifølge ministeriets vejledning om indtægtsdækket virksomhed anses en fortjeneste på 10-20 pct. i de fleste tilfælde som rimelig, men prisen skal afspejle samtlige omkostninger, der er medgået til fremstillingen af den pågældende ydelse.

²⁵ Som nævnt i afsnit 1.2. indeholder disse tal ikke udenlandske studerende fra lande inden for EU/EØS.

Køge Handelsskole, Selandia og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's har for 2008 budgetteret med øget optag af udenlandske studerende.

Der er på baggrund af det indsendte materiale fra institutionerne ikke væsentlige bemærkninger til den administrative praksis vedrørende udenlandske studerende i forhold til økonomi, kontering og for- og efterkalkulationer. Det skal dog bemærkes, at der ikke foretages systematiske for- og efterkalkulationer på alle institutionerne, hvilket er et krav i henhold til bekendtgørelse nr. 1452 af 13. december 2006 om revision og tilskudskontrol m.m. ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, bilag 1 afsnit 4, bekendtgørelse om revision og tilskudskontrol m.m. ved professionshøjskoler for videregående uddannelser, bilag 1 afsnit 4, Undervisningsministeriets vejledning om indtægtsdækket virksomhed, afsnit 8 m.fl. og Finansministeriets budgetvejledning 2006, afsnit 2.6.8. Systematiske for- og efterkalkulationer er desuden en forudsætning for at kunne vurdere rentabiliteten af de aktiviteter, der gennemføres som indtægtsdækket virksomhed.

15. Institutionernes videndeling og evaluering i relation til udenlandske studerende

Roskilde Handelsskole har oplyst, at institutionen opsamler erfaringer med udenlandske studerende på flere forskellige niveauer. På netværksniveau opsamler institutionen generelle erfaringer, bl.a. fra CIRIUS og diverse arbejdsgrupper. Institutionen er desuden medlem af CCID (Community Colleges for International Development)²⁶, og institutionen har kontakt til ICEF (International Consultants for Education and Fairs)²⁷. På institutionsniveau opsamler institutionen løbende information gennem lærere, lærerteam, den daglige undervisning, administrationen og på uddannelses- og afdelingsmøder. Derudover opsamles information i forbindelse med messedeltagelse, besøg hos Erasmus-partnere og rekrutteringsrejser. Institutionen mødes i den forbindelse flere gange årligt med agenterne ude i verden.

Derudover deltager institutionens udenlandske studerende i trivselsundersøgelser i samme omfang som de danske. Erfaringsopsamlingen anvendes ifølge institutionen fremadrettet i forhold til institutionens planlægning. Erfaringsopsamlingen har resulteret i løbende pædagogiske udviklingsarbejder i forhold til udenlandske studerende, en ændret organisering af de studerendes skema, mere målrettet studievejledning for de udenlandske studerende og bedre sociale aktiviteter og forhold for de udenlandske studerende, f.eks. mere internationalt inspireret mad i institutionens kantine og medlemskab af "International Club Roskilde".²⁸

Køge Handelsskole oplyser, at institutionen opsamler erfaringer om de udenlandske studerende og bruger disse erfaringer fremadrettet i forhold til optag, indslusning, gennemførelse og udslusning. Institutionen opsamler erfaringer igennem forskellige netværk på regionalt og nationalt niveau. Institutionen indgår eksempelvis i en del af et nationalt "multimedietværk", hvor der udveksles erfaringer. Samtidig er institutionen i dialog med Vækstforum og andre erhvervsakademier på Sjælland.²⁹ Derudover opsamler institutionen erfaringer blandt de studerende, særligt om de studerendes erfaringer med agenterne, ligesom medarbejdere fra institutionerne mødes med agenterne flere gange årligt for at sikre forbedringer i optagelsesprocedurerne, gennemgå gennemførelsesproblemstillinger, sikre værdier og etik i mar-

²⁶ Community Colleges for International Development er en international organisation, der er forankret i USA og som arbejder for at styrke globale relationer med henblik på at skabe bedre uddannelser og økonomisk fremgang.

²⁷ International Consultants for Education and Fairs er en international organisation, med hovedkontor i Tyskland, der forbinder uddannelsesinstitutioner og agenter i forskellige globale netværk.

²⁸ International Club Roskilde er en organisation, som har til formål at tilbyde og organisere sociale aktiviteter og oplevelser for udenlandske studerende på uddannelsesinstitutioner i Roskilde.

²⁹ Vækstforum Sjælland er en organisation, der har til formål at sikre et samspil imellem erhverv, kommuner, regionen, uddannelses- og forskningsinstitutioner og arbejdsmarkedsparter. Vækstforum Sjælland består af 20 medlemmer fra henholdsvis erhvervslivet, viden- og uddannelsesinstitutioner, arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, kommuner samt regionsrådet. Dertil kommer seks tilforordnede, som ligeledes er udpeget af disse organisationer.

kedsføring og hvervning etc. Institutionen har desuden oprettet en webside for de udenlandske studerende med semesterplaner, beskrivelse af temaer etc., med henblik på at forbedre gennemsigtigheden af uddannelsen.

Selandia oplyser, at erfaringer opsamles gennem løbende evalueringer af undervisningen og erfaringsudveksling i lærerkollegiet. Dertil kommer erfaringsudveksling i de landsdækkende ledernetværk for de to uddannelser for regionens erhvervsakademier. Institutionen har indført en række initiativer i forårssemestret 2008 som følge af erfaringer fra efteråret 2007. Bl.a. registreres fremmøde to gange dagligt, og institutionen har nu indkøbt lærebøger til de udenlandske studerende, da institutionen erfarede, at de studerende tidligere ikke selv anskaffede de nødvendige bøger. Selandia oplyser også, at ”erfaringsopsamling” desuden foregår i dialog med Udlændingetjeneste og CIRIUS.

Professionshøjskolen Metropol/SUHR’s oplyser, at evalueringen foregår på flere forskellige niveauer. Under introduktionsugen på første semester bliver de studerende bedt om at udfylde et spørgeskema om studiekompetencer, indlæringsmetode og engelskkundskaber. Resultaterne giver institutionen kendskab til de udenlandske studerendes situation samt mulighed for at organisere tutorordninger i henhold til særlige akademiske behov. Ca. to måneder efter studiestart indbydes den udenlandske studerende til en individuel samtale under overskriften ”hvordan tilrettelægger vi bedst muligt uddannelsen for dig?”. Derudover gennemføres en midtvejsevaluering af alle uddannelsens moduler. Endelig evaluerer de studerende sammen med uddannelseslederen løbende uddannelsen i ”studierådet”.

15.1. Sammenfatning

Ifølge det oplyste er institutionerne aktive i forhold til videndeling omkring udbud af uddannelse til udenlandske studerende. Dette sker på institutionsniveau og i forskellige fora på regionalt, nationalt og internationalt niveau. Derudover opsamler institutionerne erfaringer blandt de udenlandske studerende. Tages de studerendes studieaktivitet og frafaldstal i betragtning, synes videndelingen imidlertid ikke at have tilstrækkelig effekt.

16. Samlet konklusion

Det fremgår af de informationer institutionerne har givet til Undervisningsministeriet, at deres aktiviteter og praksis i relation til udenlandske studerende generelt er i overensstemmelse med gældende regler på området.

Institutionernes anvendelse af agenter er ikke reguleret i de regler, der i øvrigt gælder for institutionernes virksomhed. Agenterne er ofte organiseret i sammenslutninger, der ifølge institutionerne fungerer som kvalitetssikring af agenterne. Den enkelte institution og institutionens agent har indgået skriftlige kontrakter, der regulerer det indbyrdes forhold. Institutionerne afholder regelmæssigt møder med agenterne. Institutionerne har dog kun ringe muligheder for at kontrollere, hvilke konkrete informationer, den studerende modtager fra agenten. Agenten modtager et honorar for hver studerende, som agenten hverver, jf. afsnit 3. Denne afregningsform indeholder et incitament til at rekruttere flest mulige studerende, og dermed øges risikoen for, at der hverves studerende, der ikke har tilstrækkelige sprogkompetencer eller faglige forudsætninger for en uddannelse i Danmark.

Undervisningsministeriet kan på baggrund af det oplyste konstatere, at institutionerne i udgangspunktet tilstræber at rekruttere studerende, der er motiverede, og som har de faglige kvalifikationer og sproglige kompetencer, der er nødvendige for at gennemføre uddannelsen i Danmark. Imidlertid synes denne indsats ikke at afspejle sig i de studerendes studieaktivitet og frafaldstendenser. Årsagerne hertil kan være flere: De faglige og sprogmæssige forudsætninger er reelt ikke tilstrækkelige, de udenlandske studerende har ikke økonomiske forudsætninger for at fortsætte uddannelsen, eller den enkelte studerende

er reelt ikke kommet for at studere, men agter at bruge opholdstilladelsen som adgang til det danske eller europæiske arbejdsmarked. Institutionerne synes derfor ikke umiddelbart at kunne sikre sig, at de studerende reelt har til hensigt at studere. Ministeriet kan samtidig konstatere, at institutionerne ikke har forudgående samtale med alle studerende.

På trods af, at en stor del af de studerende fra tredjeverdenslande falder fra uddannelserne, har institutionerne ikke foretaget nævneværdige ændringer i praksis omkring rekruttering og optagelse. Institutionerne synes således ikke i tilstrækkeligt omfang at nyttiggøre erfaringer med de studerendes rekruttering, optagelse og gennemførelse af uddannelsen.

Tilsynet har vist, at der er behov for præcisering af, at Undervisningsministeriets institutioner ikke selv kan træffe beslutning om oprettelse af forberedelses-/adgangskurser til videregående uddannelser, der kan danne grundlag for opholdstilladelse.

De udenlandske studerende gennemgår generelt uddannelsesforløb, der, for så vidt angår fagligt indhold, struktur og timetal etc., er identiske med danske studerendes forløb.

De udenlandske studerende tilbydes i forhold til danske studerende vejledning i samme eller større omfang. Tages de udenlandske studerendes studieaktivitet og frafald i betragtning, synes denne vejledning umiddelbart ikke at have en synlig effekt.

Som påpeget i afsnit 12.1. spiller studieaktivitet en central rolle som forudsætning for den studerendes opholdstilladelse. Der er nogen variation i studieaktiviteten på de fire institutioner og fra semester til semester. Institutionerne definerer og måler studieaktivitet forskelligt, og derfor er tallene ikke indbyrdes sammenlignelige. I forhold til de studerendes retssikkerhed kan det give anledning til betænkeligheder, at institutionerne opgør studieaktivitet forskelligt, og at institutionerne har forskellige studieaktivitetsgrænser for, hvornår en studerende indberettes til Udlændingesservice for manglende studieaktivitet.

Køge Handelsskole og Selandia har meget høje andele af udenlandske studerende på erhvervsakademiuddannelserne. På dette uddannelsesområde er disse institutioners hovedaktivitet udbud af uddannelser til udenlandske studerende.

Som anført i afsnit 2.1. er det regeringens målsætning at tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende for at styrke kvaliteten af danske uddannelsesinstitutioner og gøre danske uddannelsesinstitutioner mere attraktive i den globale konkurrence. Derudover er det hensigten at bidrage til at imødekomme danske virksomheders efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft og endeligt at styrke studerendes og uddannelsesinstitutionernes interkulturelle kompetencer. På baggrund af tilsynet kan der imidlertid stilles spørgsmål ved, hvorvidt institutionernes praksis i relation til udenlandske studerende bidrager til regeringens målsætninger.

For det første kan det betvivles, om institutionerne tiltrækker højt kvalificerede udenlandske studerende. Bl.a. har Selandia som den eneste af de fire institutioner, som indgår i tilsynet, indstillet en studerende til de fripladsstipendier, som i henhold til bekendtgørelse om stipendier til visse udenlandske studerende ved korte og mellemlange videregående uddannelser inden for Undervisningsministeriets område kan tildeles særligt kvalificerede studerende.³⁰ For det andet er det tvivlsomt, om de omhandlede udenlandske studerende bidrager til at styrke kvaliteten af de danske uddannelsesinstitutioner, når de udenlandske studerendes studieaktivitet og frafald tages i betragtning. For det tredje synes institutioner-

³⁰ Bekendtgørelse om stipendier til visse udenlandske studerende ved korte og mellemlange videregående uddannelser inden for Undervisningsministeriets område.

ne heller ikke umiddelbart at være blevet mere attraktive i den globale konkurrence, idet institutionerne har specialiseret sig inden for et nicheområde, der omfatter rekruttering af studerende fra fattige tredjeverdenslande. For det fjerde synes det tvivlsomt, hvorvidt institutionernes tiltrækning af udenlandske studerende imødekommer danske virksomheders behov for kvalificeret arbejdskraft, da en stor del af de udenlandske studerende ikke gennemfører den påbegyndte uddannelse. Endelig har Køge Handelsskole og Selandia hold, hvor der udelukkende er danske eller udenlandske studerende. Dette kan give en formodning om, at aktiviteterne omkring de udenlandske studerende ikke tilfører institutionernes faglige miljø en international dimension.

17. Fremadrettede initiativer

Selvom institutionernes aktiviteter og praksis i relation til udenlandske studerende generelt er i overensstemmelse med gældende regler på området, giver visse punkter anledning til overvejelser om, hvorvidt det eksisterende regelsæt og øvrige instrumenter er tilstrækkelige til at sikre et forsvarligt udbud af uddannelser til udenlandske studerende.

17.1. Nationale retningslinjer - etablering af en Code of Conduct for institutionerne

For at sikre en kritisk rekruttering, herunder en ansvarlig anvendelse af agenter og for at hindre unødigt frafald er det nødvendigt, at der på nationalt niveau fastlægges retningslinjer (Code of Conduct) for danske uddannelsesinstitutioners udbud af videregående uddannelse til udenlandske studerende. Derved understøttes regeringens målsætning om at tiltrække dygtige udenlandske studerende og imødekomme danske virksomheders behov for kvalificeret arbejdskraft, da en Code of Conduct samlet set vil kunne bidrage til en kvalitetssikring af institutionernes aktiviteter i relation til udenlandske studerende.

Code of Conduct skal udstedes som et sæt brancheretningslinjer, som branchen - i dette tilfælde erhvervsskoler, erhvervsakademier og professionshøjskoler - selv finder, er udtryk for god og forsvarlig adfærd. Code of Conduct skal således fungere som et sæt af selvpålagte etiske regler, som fastsættes af branchen selv.

Code of Conduct for udbud af erhvervsrettet videregående uddannelse til udenlandske studerende skal beskytte udenlandske studerende og samtidig værne om kvaliteten i uddannelsesinstitutionernes rekruttering. F.eks. at udenlandske studerende ikke optages uden forudgående samtale med en medarbejder fra den danske uddannelsesinstitution. Derudover skal Code of Conduct indeholde en række kvalitetskrav til institutionernes markedsføring på det globale uddannelsesmarked, institutionernes brug af agenter, institutionernes procedurer for optagelse af udenlandske studerende, herunder at der fastsættes retningslinjer for, hvor stor en andel de udenlandske studerende må udgøre på hvert enkelt hold. Derved kan de udenlandske studerende i højere grad medvirke til at tilføre institutionernes faglige miljø en international dimension. Desuden vil det være naturligt, at en Code of Conduct beskriver mindstemål for uddannelsesinstitutionernes vejledning om rejse og ankomst til Danmark samt information om den service, som udenlandske studerende kan forvente før og under opholdet på en dansk uddannelsesinstitution.

Code of Conduct skal træde i kraft efter en proces, hvor uddannelsesinstitutionerne har tiltrådt den og dermed i sidste ende står som afsendere. Samtidig skal retningslinjerne udformes på en måde, så Undervisningsministeriet som uddannelsesansvarligt ministerium kan stå inde for, at institutioner, der overholder retningslinjerne, giver udenlandske studerende en redelig og god behandling. Udadtill kan en Code of Conduct benyttes som et væsentligt aktiv i bestræbelserne på at præsentere Danmark som en attraktiv uddannelsesdestination af høj kvalitet.

Modellen med at udarbejde nationale brancheretningslinjer er med succes gennemført i Nederlandene. Siden 2006 har ”Code of Conduct with Respect to International Students in Dutch Higher Education” udgjort et centralt omdrejningspunkt i sikringen af kvaliteten af de nederlandske uddannelsesinstitutioners udbud af videregående uddannelse til internationale studerende. I Danmark er initiativet forankret i CIRIUS.

Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening er i oktober 2008 kommet med et forslag til etiske regler for erhvervsakademiernes arbejde med udenlandske studerende (”Etiske regler for erhvervsakademiernes arbejde med internationale studerende fra EU og uden for EU”). Dette udspil vil indgå i den konkrete udformning af en Code of Conduct.

17.2. Internationale retningslinjer – OECD/UNESCO retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse (Guidelines for Quality Provision in Cross-border Higher Education)

En national Code of Conduct kan imidlertid ikke stå alene. Etableringen af et globalt uddannelsesmarked har skabt udfordringer, som kun kan adresseres gennem internationalt samarbejde.

OECD og UNESCO’s fælles retningslinjer for kvalitetssikring af tværnational uddannelse fra december 2005 er bl.a. udarbejdet for at beskytte studerende og andre parter mod tvivlsomme udbydere og underlødige uddannelser på et globalt marked for uddannelse. På nuværende tidspunkt indeholder retningslinjerne imidlertid ikke specifikke henvisninger til f.eks. brug af agenter til hvervning af studerende. Undervisningsministeriet vil derfor som opfølgning på tilsynsberetningen tage spørgsmålet om brugen af agenter op i OECD og UNESCO, som tilsammen repræsenterer mere end 190 lande.

17.3. Klare regler for studieaktivitet for udenlandske studerende

Uddannelsesinstitutionerne er forpligtet til at indberette manglende studieaktivitet til Udlændingeservice. I dag er det op til den enkelte uddannelsesinstitution at fastsætte regler om studieaktivitet for den enkelte uddannelse.

Det betyder, at der er betydelig variation i uddannelsesinstitutionernes praksis for registrering af studieaktivitet og institutionernes definition af studieaktivitet. Tilsynet har vist, at studieaktiviteten for de udenlandske studerende på nogle institutioner er relativ lav. Der er således behov for ens og håndfaste regler for opgørelsen af studieaktivitet. For at sikre en fortsat effektiv kontrol af de udenlandske studerendes studieaktivitet, herunder undgå misbrug af meddelte studietilladelser, vil Integrationsministeriet derfor i samarbejde med Undervisningsministeriet overveje, hvordan der kan fastsættes regler for udenlandske studerendes studieaktivitet.

Derudover kan en fastsættelse af regler for studieaktivitet for udenlandske studerende bidrage til at styrke kvaliteten af de danske uddannelsesinstitutioner, da fastsættelse af studieaktivitetskrav kan bidrage til at tiltrække studerende, som reelt har til hensigt at studere.

17.4. Anvendelse af formodningsafslag

Ifølge § 9 i bekendtgørelse om meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse for studerende kan Udlændingeservice give afslag på ansøgning om opholdstilladelse til studerende, hvis der er en vis formodning for, at det ikke er udlændingens intention at studere i Danmark. I vurderingen kan bl.a. indgå oplysninger om den uddannelsesinstitution, der søges ophold ved, herunder om der tidligere har været problemer med opholdstilladelser givet til udenlandske studerende på den pågældende uddannelsesinstitution. Eksempelvis at en betydelig andel af uddannelsesinstitutionens udenlandske elever er forsvundet eller på anden måde har misbrugt opholdstilladelsen, eller at uddannelsesinstitutionen har så løse rekrutte-

ringsmetoder og så lempelige optagelseskrav for udenlandske studerende, at der tiltrækkes ansøgere, hvis hensigt reelt ikke er at studere i Danmark.

Med udgangspunkt i Code of Conduct vil Udlændingesservice sammen med Undervisningsministeriet skabe grundlag for, at formodningsafslag anvendes mere offensivt i forhold til institutioner, der ikke er tilstrækkelig kritiske i forbindelse med rekrutteringen af udenlandske studerende, eller som ikke konstruktivt anvender de erfaringer, de har indhøstet omkring de udenlandske studerendes studieaktivitet og frafald i det fremadrettede arbejde med udenlandske studerende.

17.5. Bedre information og betjening til udenlandske studerende

Institutionerne tilbyder vejledning til de studerende om sociale, kulturelle og praktiske forhold i Danmark. Professionshøjskolen Metropol/SUHR's udbyder tillige et forberedelseskursus, som bl.a. har til hensigt at introducere den studerende til danske forhold, og Roskilde Handelsskole oplyser, at institutionen anbefaler, at de studerende deltager i institutionens forberedelseskursus, da de studerende, ifølge institutionen, ofte har problemer i forbindelse med at lære danske forhold at kende.

Forberedelseskurserne viser, at der er behov for, at udenlandske studerende inden studiestart introduceres til det danske samfund og det danske uddannelsessystem. For at hjælpe de studerende og for at gøre danske uddannelsesinstitutioner mere attraktive i den globale konkurrence, vil Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling sammen med Undervisningsministeriet tage initiativer, der skal sikre udenlandske studerende en bedre oplysning og betjening i det offentlige system både før og under uddannelsen i Danmark.

Når den studerende ankommer til Danmark, bør den studerende kunne danne sig et overblik over de processer, som skal sættes i værk for at kunne leve og studere i Danmark. Den studerende skal have kendskab til de danske skatteregler og have et CPR-nummer. Sygesikring og andre forsikringer skal på plads, og vedkommende skal givetvis også have en bankkonto med tilhørende Dankort for at kunne fungere i hverdagen.

Det er et oplagt problem – og en hindring for Danmark på det internationale uddannelsesmarked – at regler og procedurer omkring alle disse forhold ofte kun findes på dansk. Derfor foreslås det, at der i tæt samarbejde med de enkelte uddannelsesinstitutioner og relevante danske myndigheder udarbejdes enkle pakkeløsninger, der indeholder oplysninger om erhvervelse af bankkonto, CPR-nummer, forsikring, sygesikring, Dankort mv., og at der bliver skabt overblik over regler, blanketter og procesbeskrivelser, som bør oversættes til engelsk for at betjene den udenlandske studerende i Danmark.

17.6. Systematisk registrering af studentertilgang og studieaktivitet for udenlandske studerende

For at sikre en bedre kontrol med de studerendes studieaktivitet har Undervisningsministeriet taget initiativ til at udvikle en model for systematisk registrering af relevante informationer vedrørende udenlandske studerende.

Hidtil har ministeriet kun registreret aktivitet og optag for danske (tilskudsudløsende) studerende. Undervisningsministeriet har ikke tidligere stillet krav om systematisk registrering af udenlandske studerende i de studieadministrative systemer med henblik på indberetning til Undervisningsministeriet. Dette betyder, at Undervisningsministeriet ikke har data for optag af udenlandske studerende³¹ eller for, hvor mange beståede eksaminer de betalte studiegebyrer fører til.

³¹ Der henvises til studerende fra lande uden for EU/EØS.

Formålet med en ny model for systematisk registrering er fremadrettet at etablere et datagrundlag, som giver mulighed for at kortlægge studentertilgang og studieaktivitet for udenlandske studerende, så frafald kan identificeres hurtigt for de enkelte uddannelser og for de enkelte institutioner. Ved implementering af modellen indberettes oplysninger om optag og aktivitet i det administrative system på samme måde, som de ordinære indberetninger af optag og aktivitet for danske studerende, men med en særlig rekvirentype, så udenlandske studerende figurerer særskilt i data og ikke indgår i tilskudsberegningerne. Denne løsning vil skabe sammenlignelige data for danske studerende og for udenlandske studerende og gøre det muligt hurtigt og smidigt at identificere uddannelser og institutioner, hvor der er anledning til skærpet opmærksomhed fra ministeriets side. Dette vil kunne bidrage til målrettede og effektive tilsyn med institutionernes forretning vedrørende udenlandske studerende.

17.7. Øvrige tiltag

Institutionerne stiller forskellige krav til de studerendes sprogkundskaber. Køge Handelsskole stiller ingen krav, men foretrækker studerende med et vist niveau i engelsk. På den baggrund agter ministeriet at præcisere, at institutionerne skal stille krav om, at de studerende til engelsksprogede uddannelser har de fornødne sproglige kompetencer til at kunne gennemføre uddannelsen.

I forhold til institutionernes udbud af forberedelses-/adgangskurser vil Integrationsministeriet sammen med Undervisningsministeriet præcisere, at Undervisningsministeriets institutioner ikke selv kan træffe beslutning om oprettelse af forberedelses-/adgangskurser til videregående uddannelser, der kan danne grundlag for opholdstilladelse.

17.8. Evaluering af de fremadrettede initiativer

Undervisningsministeriet agter at iværksætte en evaluering af de fremadrettede initiativer medio 2010 for at vurdere, om initiativerne har haft den ønskede effekt.

Til brug for denne evaluering vil Integrationsministeriet i samarbejde med Udlændingsservice udføre et afgrænset kortlægningsforløb af et antal sager, hvor der tildeles opholdstilladelse til studerende ved erhvervsskoler for nærmere at afdække sagsforløbet fra rekruttering til udstedelse af opholdstilladelse. Undervisningsministeriet vil blandt andet på baggrund heraf få mulighed for at vurdere effekten af Code of Conduct mv. i forhold til agentvirksomhed.

18. Resume af fremadrettede initiativer

Det er regeringens målsætning at tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende for derigennem at styrke kvaliteten af danske uddannelsesinstitutioner og gøre danske uddannelsesinstitutioner mere attraktive i den globale konkurrence. Derudover er det hensigten at bidrage til at imødekomme danske virksomheders efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft og endeligt at styrke studerendes og uddannelsesinstitutionernes interkulturelle kompetencer. For konkret at bidrage til opnåelsen af disse målsætninger foreslås det på baggrund af tilsynet:

- at der tages initiativ til etableringen af en Code of Conduct for danske uddannelsesinstitutioners udbud af uddannelse til udenlandske studerende.
- at der tages initiativ til overvejelser omkring fastsættelse af regler for studieaktivitet for udenlandske studerende.
- at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling sammen med Undervisningsministeriet vil tage initiativer, der skal sikre udenlandske studerende en bedre oplysning og betjening i det offentlige system både før og under uddannelsen i Danmark.

Herudover foreslås det:

- at Undervisningsministeriet tager spørgsmålet om brugen af agenter op i OECD og UNESCO.
- at formodningsafslag anvendes mere offensivt.
- at der udvikles en model for systematisk registrering af relevante informationer vedrørende udenlandske studerende.
- at der skabes klarhed om reglerne vedrørende forberedelses-/adgangskurser.

BILAGSLISTE

Bilag 1: Optag af studerende med udenlandsk baggrund 2008

Bilag 2: Oversigt over antallet af opholdstilladelse givet med henblik på uddannelse i 2007

Bilag 1. Studerende med udenlandsk baggrund

Tabel 1. Optaget af studerende med udenlandsk statsborgerskab i 2008

	Antal	Fordeling
Optagne på undervisningsministeriets uddannelser i alt	21.903	
Heraf udenlandske optagne i alt	2.951	13 pct.
Heraf fra Norden	562	19 pct.
Heraf fra øvrige EU/EØS	1.183	40 pct.
Heraf fra resten af verden	1.206	41 pct.

Tallene stammer fra Den Koordinerede Tilmelding. Det skal i den forbindelse bemærkes, at usikkerheden ved indberetningerne til Den Koordinerede Tilmelding er betydelig. Den enkelte studerende kan unnlade at udfylde oplysningerne på prioriteringsskemaet og institutionerne kan indberette mangelfulde oplysninger.

I tabel 1 indgår studerende som har udenlandsk statsborgerskab men dansk adgangsgivende eksamen. Korrigerer man tallene for udenlandske statsborgerskab og dansk adgangsgivende eksamen, ser billedet ud som i tabel 2. 676 optagne kan derfor ikke tælles med som udenlandske studerende, da de har en dansk eksamen. Skønsmæssigt er ca. 10 pct. af de optagne på Undervisningsministeriets uddannelser i 2008 udenlandske studerende.

Tabel 2. Optaget af reelle udenlandske studerende i 2008

	Antal	Fordeling
Optagne i alt	21.903	
Reelt udenlandske studerende	2.275	10 pct.
Heraf fra Norden	471	21 pct.
Heraf fra øvrige EU/EØS	995	44 pct.
Heraf fra resten af verden	809	36 pct.

I nedenstående tabel 3 er anført de nationaliteter, hvoraf mere end 10 er optaget med ikke-dansk adgangsgrundlag.

Tabel 3. Største nationaliteter

Sum af optagne Statsborgerskab	Adgangseksamen		I alt
	Udenlandsk + Uoplyst	Dansk eksamen	
Norge	257	19	276
Kina	212	6	218
Rumænien	181	5	186
Bulgarien	175	3	178
Litauen	157	7	164
Nepal	133	2	135
Island	127	46	173
Indien	102	1	103
Polen	94	19	113
Tyskland	79	91	170
Sverige	72	17	89
Letland	62	1	63
Estland	57	1	58
Pakistan	52	13	65
Ungarn	51	2	53
Slovakiet	41	0	41
Rusland	28	14	42
Cameroun	27	0	27
Storbritannien	24	36	60
Ukraine	24	10	34
Filippinerne	18	2	20
Øvrige lande	302	381	981
Udenlandske optagne i alt	2.275	676	2.951
Øvrige optagne			
Danmark	1.026	17.651	18.677
Ikke oplyst	253	22	275
Øvrige optagne i alt	1.279	17.673	18.952
Optagne i alt	3.554	18.349	21.903

I tabellerne nedenfor er anført de institutioner, der har optaget flere end 10 studerende fra de pågældende lande.

Tabel 4. Optagne fra Kina

Institutionens navn	Optagne fra Kina	Optagne fra udlandet i alt (inkl. EU/EØS)
Selandia – CEU	39	165
Roskilde Handelsskole	33	109
BEC Business Education College (Ballerup EUC)	31	83
Esbjerg Handelsskole	22	55
Den flerfaglige professionshøjskole i Region Hovedstaden	21	243
Niels Brock, Copenhagen Business College	18	157
Øvrige institutioner (<10 udenlandske optagne)	48	1.463
Hovedtotal	212	2.275

Tabel 5. Optagne fra Nepal

Institutionens navn	Optagne fra Nepal	Optagne fra udlandet i alt (inkl. EU/EØS)
Selandia - CEU	50	165
Roskilde Handelsskole	29	109
Den flerfaglige professionshøjskole i Region Hovedstaden	17	243
Øvrige institutioner (<10 udenlandske optagne)	37	1.758
Hovedtotal	133	2.275

Tabel 6. Optagne fra Indien

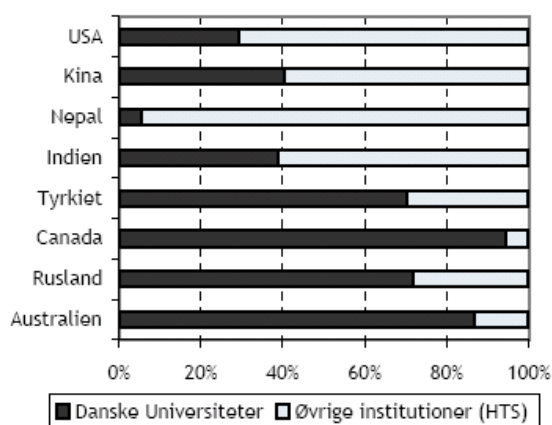
Institutionens navn	Optagne fra Indien	Optagne fra udlandet i alt (inkl. EU/EØS)
Selandia - CEU	40	165
Øvrige institutioner (<10 udenlandske optagne)	62	2.110
Hovedtotal	102	2.275

Bilag 2. Oversigt over antallet af opholdstilladelser givet med henblik på uddannelse i 2007

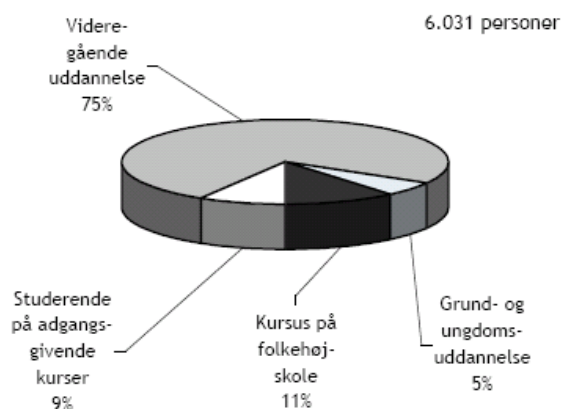
Opholdstilladelser med henblik på uddannelse 2007								
Kategori	2006	heraf 2007					Andel 2007	
		Nationalitet	I alt	Videregående uddannelse *	Adgangsgiv. kurser til videregående uddannelse	Kursus på folkehøjskole		Grund- og ungdomsuddannelse
Kina	1.216		896	424	62	18	1.400	23,2%
USA	1.203		1.367	1	10	9	1.387	23,0%
Nepal	141		408	59	107	0	574	9,5%
Indien	228		316	7	11	31	365	6,1%
Tyrkiet	145		214	2	5	5	226	3,7%
Australien	145		155	0	5	58	218	3,6%
Canada	177		117	1	5	4	127	2,1%
Rusland	91		94	0	14	5	113	1,9%
Japan	119		44	0	56	11	111	1,8%
Brasilien	92		47	1	13	45	106	1,8%
Øvrige	1.069		850	18	391	145	1.404	23,3%
I alt	5.043		4.508	513	679	331	6.031	100%

Note: Der er primo 2007 etableret et grundlag i Udlændingeregistret for at opgøre opholdstilladelser til videregående uddannelser på tilladelser givet til uddannelsesinstitutioner under henholdsvis Danske Universiteters interesseorganisation (tidl. Rektorkollegiet) og øvrige.
 * Efter indførelsen af studiebekendtgørelsen pr. 25. juli 2007 meddeles opholdstilladelse med henblik på videregående uddannelse for uddannelsens varighed og yderligere for seks måneder efter afsluttet uddannelse med henblik på at søge beskæftigelse i Danmark.

Tilladelser til videregående uddannelse fordelt på kategorier 2. halvår 2007

Opholdstilladelser med henblik på uddannelse fordelt på kategorier 2007

Kilde: Tal og fakta på udlændingeområdet i 2007, Udlændingetjeneste, Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration. Side 19.